

Krośnice
maj 2023

Wójt Gminy Krośnice

**Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
na obszarze Gminy Krośnice,
w obrębie Dziewiętlin.**

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO**

Opracowanie: mgr inż. Joanna Jaskóła
Współpraca: mgr inż. Grzegorz Jaskóła

SPIS TREŚCI:

1.	PODSTAWOWE INFORMACJE O PROGNOZIE 1.1 POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI 1.2 CEL PROGNOZY 1.3 METODYKA OPRACOWANIA 1.4 ZAWARTOŚĆ PROGNOZY 1.5 PODSTAWY PRAWNE
2.	CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO OPRACOWANIEM 2.1 LOKALIZACJA 2.2 DOTYCHCZASOWY SPOSÓB ZAGOSPODAROWANIA
3.	CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO 3.1 KRAJOBRAZ I MORFOLOGIA 3.2 BUDOWA GEOLOGICZNA 3.3 ZŁOŻA KOPALIN 3.4 GLEBY 3.5 WARUNKI WODNE 3.6 WARUNKI KLIMATYCZNE 3.7 RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA
4.	CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO 4.1 HISTORIA MIEJSCOWOŚCI 4.2 ZABYTKI NIERUCHOME 4.3 ZABYTKI ARCHEOLOGICZNE 4.4 KRAJOBRAZ KULTUROWY
5.	ANALIZA I OCENA WPŁYWU DOTYCHCZASOWEGO SPOSOBU ZAGOSPODAROWANIA TERENU NA ŚRODOWISKO 5.1 ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE 5.2 ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO KULTUROWE
6.	OCENA PROPONOWANYCH WARUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA TERENU: 6.1 ZMIANY W SPOSOBIE ZAGOSPODAROWANIA TERENU: 6.2 PRZEWIDYWANE ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA W WYNIKU REALIZACJI PLANU 6.3 PRZEWIDYWANE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PLANU 6.4 PRZEWIDYWANE TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO 6.5 PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY PROJEKTOWANEGO OBSZARU NATURA 2000 I NA ŚRODOWISKO
7.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM
8.	PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MINIMALIZUJĄCYCH NEGATYWNY WPŁYW NA ŚRODOWISKO
9.	PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU MIEJSCOWEGO
10.	METODY ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU
11.	STRESZCZENIE

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PROGNOZIE.

1.1. Powiązania z innymi dokumentami

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko, zwana dalej prognozą, została opracowana dla potrzeb projektu *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętin*.

W prognozie uwzględniono w szczególności wnioski ze sporządzonego „*Opracowania ekofizjograficznego podstawowego obejmującego obszar gminy Krośnice*”, wykonanego przez firmę SKANA s.c., w roku 2005, zgodnie z warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz.U.2002.155.1298). Celem opracowania jest podsumowanie stanu środowiska i określenie wpływu projektowanych ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Zgodnie ze wskazaniami planistycznymi zawartymi w opracowaniu ekofizjograficznym, planowanie miejscowe winno się opierać na zasadach strefowania, czyli takim rozmieszczeniu obiektów konfliktowych, aby nie były wzajemnie uciążliwe. Dotychczasowe zmiany środowiska przyrodniczego związane są przede wszystkim z rozwojem funkcji osadniczej, rolniczej i stawów hodowlanych. W obecnym stanie zagospodarowania obszar charakteryzuje się zróżnicowaną odpornością na degradację i zróżnicowaną zdolnością do regeneracji. Najmniejszą zdolność do regeneracji i odporność mają tereny zabudowane, w tym komunikacyjne oraz grunty orne.

W opracowaniu ekofizjograficznym prognozuje się stabilizację lub niewielką dalszą degradację już zubożonych ekosystemów. Potencjalnie najbardziej niepożądanymi procesami będą:

- przekształcenie gleby oraz powierzchniowych utworów geologicznych na skutek rozwoju zabudowy,
- zagrożenie dla wód powierzchniowych,
- pogarszanie się jakości gleb pod wpływem produkcji rolnej,
- zanieczyszczenie powietrza.

Ponadto w prognozie wykorzystano następujące materiały archiwalne:

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krośnice – opracowane przez Studio Projektowe „Region” s.c., przyjęte uchwałą nr XIII/98/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 23 kwietnia 2008r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętin, w granicach działki nr ewid. 14/5, przyjęty uchwałą nr XXX/163/2016 Rady Gminy Krośnice z dnia 30 listopada 2016 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętin, w granicach działki nr ewid. 16/2, przyjęty uchwałą nr XLIII/256/2017 Rady Gminy Krośnice z dnia 27 października 2017 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego „Wierchowice” wraz ze zmianami planów zagospodarowania przestrzennego gmin Krośnice i Milicz, przyjęty uchwałą nr XXXVIII/225/98 Rady Gminy Krośnice z dnia 18 czerwca 1998 r.
- Rozporządzenie nr 3 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, dla terenu parku leżącego w granicach województwa dolnośląskiego.
- Rozporządzenie nr 19 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12 listopada 2008 r. zmieniające rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, dla terenu parku leżącego w granicach województwa dolnośląskiego.
- Strategia rozwoju Gminy Krośnice na lata 2021-2030, „EffiCon sp. z o.o.” sp.k., Wrocław 2022r.
- Program Ochrony Środowiska dla gminy Krośnice, Krośnice 2004 r.
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Milickiego, Wrocław, grudzień 2003 r.
- Plan gospodarki niskoemisyjnej Gmina Krośnice 2016-2020 r.
- Raport o stanie środowiska w województwie dolnośląskim w roku 2015.
- Mapy zamieszczone w serwisie <http://mapy.geoportal.gov.pl/imap/>.
- Koncepcja programowa gospodarki wodno-ściekowej na terenie Stowarzyszenia Gmin i Powiatów na zlecenie Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Doliny Baryczy ul. Wojska Polskiego 40, 56-300 Milicz wykonane przez CITEC S.A ul. Dulęby 5, 40-833 Katowice.
- Raport o stanie środowiska w województwie dolnośląskim w roku 2001, WIOŚ, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Wrocław 2002 r.
- Pawlak W, 1997: Atlas Śląska Dolnego i Opolskiego, W. Wr., PAN, Wrocław.
- Kondradzki J., 1994: Geografia Polski – Mezoregiony fizyczno-geograficzne, PWN, Warszawa.
- Stupnicka E. 1989: Geologia Regionalna, Wyd. Geolog., Warszawa.

**Prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
na obszarze gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętlin.**

- Schumuck A., 1960: Regiony pluwiotermiczne Dolnego Śląska, Zesz. Nauk. WSR we Wrocławiu, Melioracja V, nr 27, Wrocław.
- Malinowski J., 1991: Budowa geologiczna Polski, Wyd. Geologiczne, Warszawa.
- Opracowanie ekofizjograficzne dla Województwa Dolnośląskiego.
- Fotografia - archiwum własne.

1.2. Cel prognozy

Celem wykonanej prognozy było podsumowanie stanu środowiska i określenie wpływu ustaleń zawartych w projekcie *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętlin*, na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Do sporządzania planu Rada Gminy Krośnice przystąpiła uchwałą nr LXVII/417/2023 z dnia 31 stycznia 2023 r. Prognoza swoim zasięgiem obejmuje obszar ustaleń planu, opracowywanego przez Grzegorza Jaskóła – „EKO-PLAN” Pracownia Projektowa z siedzibą we Wrocławiu, przy ul. Krynickiej 8/2.

1.3. Metodyka opracowania

Prognozę opracowano na podstawie analizy projektu *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętlin*, założeń ochrony środowiska, informacji o istniejącym i projektowanym sposobie zagospodarowania oraz innych materiałów archiwalnych i dokumentacji, jak również danych dotyczących stanu środowiska przyrodniczego w aspekcie istniejących przepisów z zakresu ochrony środowiska.

Oceniając konsekwencje wprowadzenia planu i analizując oddziaływanie na środowisko rozpatrywano, jakie zmiany pociągnie za sobą zmiana sposobu zagospodarowania na obszarze opracowania. Postępowanie powyższe wynika w szczególności z dokładności ustaleń w analizowanym projekcie planu. Najważniejszą informacją zamieszczaną w planach zagospodarowania przestrzennego, z punktu widzenia ochrony środowiska jest ustalenie, czy obszar pozostanie użytkowany w sposób niezmieniony, czy też zmiana użytkowania wpłynie generalnie na polepszenie się, czy też pogorszenie stanu środowiska. W projekcie planu, dla którego sporządzana jest niniejsza prognoza ustalono funkcje:

1.3.1. Tereny, na których prognozowane przedsięwzięcia wprowadzą uciążliwości:

- U-P – teren usług lub teren produkcji,
- P – teren produkcji,
- RZM – tereny zabudowy zagrodowej,
- RZP – tereny produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych,
- KDL – tereny dróg lokalnych – droga powiatowa nr 1444 D i droga gminna.

1.3.2. Tereny, na których prognozowane przedsięwzięcia wprowadzą niewielkie uciążliwości:

- MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- ML – teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej,
- MN-U – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej,
- UT – tereny usług turystyki,
- US – teren usług sportu i rekreacji,
- UK-UB – teren usług kultury i rozrywki lub bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- RN – tereny rolnictwa z zakazem zabudowy,
- KDD – tereny dróg dojazdowych,
- KR – tereny komunikacji drogowej wewnętrznej,
- IKP – teren pompowni ścieków.

1.3.3. Tereny, na których prognozowane przedsięwzięcia wpłyną pozytywnie na środowisko:

- WS – tereny wód powierzchniowych śródlądowych,
- L – tereny lasów,
- ZP – tereny zieleni urządzonej,
- CZ – teren cmentarza zamkniętego.

1.4. Zawartość prognozy

**Prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
na obszarze gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętlin.**

Zawartość opracowania jest zgodna z zakresem przedmiotowym określonym w art. 51 i 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2022.1029 ze zm.).

Prognoza oddziaływania na środowisko składa się z części tekstowej i graficznej. Część rysunkowa składa się z jednej planszy w skali 1:2000 (analogicznie do skali opracowania projektu planu miejscowego, do którego odnosi się prognoza), sporządzonej w oparciu o skład urzędowych kopii map zasadniczych, pozyskanych z Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego.

1.5. Podstawy prawne

Podstawą do sporządzenia prognozy jest:

- 46 pkt 1 i art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*,
- art. 17 pkt 6 lit. a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. 2022 poz. 503 ze zm.).

2. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO OPRACOWANIEM

2.1. Lokalizacja

Gmina Krośnice położona jest w północno – wschodniej części województwa dolnośląskiego, na pograniczu dwu makroregionów, a mianowicie Obniżenia Milicko – Głogowskiego (318.3) i Wału Trzebnickiego (318.4) w mezoregionie Wzgórz Twardogórskich. Obszar opracowania - miejscowość Dziewiętlin w granicach obrębu geodezyjnego, znajduje się w zachodniej części gminy Krośnice. Graniczy on od północnego zachodu z miejscowością Świebodów, od wschodu z Wierzchowicami, i od zachodu i południa z Pierstnicą, miejscowościami leżącymi również na terenie gminy Krośnice. Granica obszaru objętego planem jest określona na załączniku graficznym do niniejszej prognozy.

2.2. Dotychczasowy sposób zagospodarowania

Wieś Dziewiętlin jest jedną z najmniejszych wsi w gminie Krośnice, z liczbą ok. 117 mieszkańców. Jej zabudowa o charakterze wielodrożnicy, powstała wzdłuż drogi powiatowej nr 1444D - nieprzelotowej oraz dróg gminnych. We wsi dominuje mieszkaniowa jednorodzinna najczęściej powstała na bazie dawnej zabudowy zagrodowej oraz kilka gospodarstw w zabudowie zagrodowej. Gospodarstwa rolne, z wyjątkiem jednego są niewielkie, hodowla zwierząt ma charakter marginalny, natomiast w centralnej części wsi, znajduje się zakład produkcyjny - tartak. Część mieszkańców zajmuje się rolnictwem, natomiast pozostała część dojeżdża do pracy w większych miejscowościach. Na tyłach zabudowy występują tereny rolnicze – grunty orne oraz rzadziej łąki. Miejscowość od wsch-płd-zach jest otoczona przez kompleksy leśne.

Fragment terenów zabudowanych miejscowości Dziewiętlin – wjazd od strony północnej z drogi powiatowej.

We wsi przeważają dawne małe gospodarstwa zagrodowe – obecnie pełniące funkcje mieszkalne. Pomiędzy nimi miejscami występują nowe budynki mieszkalne jednorodzinne.

3. CHARAKTERYSTYKA STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

3.1. Krajobraz i morfologia

Dziewiętin leży we wschodniej części Wału Trzebnickiego w mezoregionie Wzgórz Twardogórskich w mikroregionie Wzgórz Krośnickich. Region ten tworzą zalesione morenowe wzgórza zamykające od południowego zachodu kotlinę Milicką.

Obszar opracowania leży w obrębie Monokliny Przedsudeckiej, której lite skały osadowe są przykryte luźnymi osadami kenozoicznymi o miąższości 100-300m. Powierzchnię terenu budują luźne osady plejstoceny i holoceny. Dolny bieg rzeki Prądnicy zajmują piaski teras pradolinnych. Sieć rzeczna w dolinie rzeki Prądnicy jest szczególnie zawiślana, głównie ze względu na jej antropogeniczną modyfikację.

Ukształtowanie pionowe całego obszaru związane jest w zasadniczej mierze ze stadiem warciańskim zlodowacenia środkowopolskiego i stanowi część Kotliny Milickiej. Jest to obniżenie powstałe w końcowej strefie lądolodu w/w stadiu, przekształcone następnie w obniżenie pradolinne. W tej części obszaru znajduje się jedno z największych skupień Stawów Milickich, choć na terenie obrębu występują nieliczne. Rzeźba terenu ma charakter płaskiej równiny z niewielkimi wzniesieniami. Wysokość terenu osiąga tu wartość od ok. 150 m n.p.m. w części północnej w rejonie doliny cieków Struga, do ok. 200 m n.p.m. w części południowej.

Krajobraz miejscowości jest zdominowany przez obszary leśne i położony malowniczo wśród niewielkich wzniesień.

3.2. Budowa geologiczna

Na omawianym obszarze występuje fragment dużej jednostki geologicznej - Monokliny Przedsudeckiej. Jest ona zbudowana z grubej serii skał osadowych, głównie wieku permu i triasu, łagodnie zapadających w kierunku północno - wschodnim. Ich strop został ścięty erozyjnie. Składają się one w przewadze z piaskowców, zlepieńców oraz w mniejszym stopniu z dolomitów, łowców, mułowców i łupków ilastych. Są w całości przykryte zgodnie miąższowymi osadami trzeciorzędu - głównie wieku mioceńskie. Utwory trzeciorzędowe są zbudowane w dolnych partiach z warstw piasków, łów i mułków. Piaski są głównie drobnoziarniste, często zailone. Wśród nich spotykane są wkładki węgla brunatnego lub cienkie, nieciągłe jego poziomy. Górne kompleksy składają się w przewadze z łów. Mają one przewarstwienia mułków i piasków - niekiedy także w formie nieregularnych wkładek lub soczew. Strop utworów trzeciorzędowych tworzy powierzchnie o bardzo zróżnicowanej morfologii.

Utwory czwartorzędowe powstały głównie w okresie plejstocenu. Glacialne osady pochodzą ze zlodowaceń południowopolskiego i środkowopolskiego. Pozostałości najstarszego zlodowacenia zachowały się w formie rezyduów w spągowych partiach - głównie obniżen powierzchni podczwartorzędowej. Obszar opracowania posiada, przy powierzchni, głównie utwory aluwialne, powstałe w późnym plejstocenie i holocenie. Składają się one z mułków, piasków i żwirów rzecznych.

Obszar planu należy do wielkopolskiego regionu hydrogeologicznego (XIII), a w jego ramach do podregionu wielkopolsko - śląskiego (XIII 3). Na tym obszarze wyróżnia się rejon hydrogeologiczny Kotliny Odolanowskiej (inaczej Milickiej). W której rejonie główny poziom wodonośny wykształcony jest w utworach czwartorzędowych (piaski i żwiry, 2-3 warstwy wodonośne), na głębokości 20-60m. Występują w nim wody o zwierciadle swobodnym, niekiedy słabo naporowym. Wodonośność wynosi tu 10-30m³/h. Obszar ten posiada całkowitą izolację od powierzchni pierwszego poziomu użytkowego poziomu wodonośnego. Wody wymagają tu prostego uzdatniania. Pierwsze zwierciadło wód podziemnych zalega na głębokości do 5m.

3.3. Złóża kopalin

Na terenie gminy Krośnice prowadzona jest działalność górnictwa związana z wydobywaniem kopalin oraz podziemnym magazynowaniem gazu ziemnego w górotworze. Na obszarach górniczych i terenach górniczych: Czesów I (utworzony dla złóż gazu ziemnego „Czesów”), Bogdaj-Uciechów II (utworzony dla złóż gazu ziemnego „Bogdaj-Uciechów”), prowadzona jest eksploatacja złóż gazu ziemnego.

Na obszarze objętym planem znajduje się złóż gazu ziemnego „Wierzchowice” GZ 4692 oraz obszar i teren górniczy „Wierzchowice”, gdzie prowadzona jest działalność w zakresie bezzbiornikowego magazynowania gazu ziemnego w górotworze.

3.4. Gleby

Gleby omawianego obszaru wykształcone są na piaskach i żwirach teras rzecznych wieku holoceny i na pradolinnych piaskach zlodowacenia Warty. Pod względem gatunkowym w rejonie miejscowości Dziewiętin występuje duży obszar gleb gliniastych średnich. Na terenie obrębu występują gliny zwałowe, wytworzone z piasków pochodzenia wodnolodowcowego z glazami. Pod względem rolniczej przydatności gleb ornych, gleby bielcowe, wytworzone z najsłabszych piasków (luźnych i słabogliniastych), spośród gleb użytkowanych rolniczo, należą do najmniej urodzajnych i najbardziej zawodnych.

Obszar opracowania posiada w większości niskie kategorie gruntu RV, RVI, PsV, PsVI, ŁV i ŁVI, LsV oraz nieco wyższe kategorie: RIIIa, RIIIb, RIVa, RIVb, PsIV, ŁIII, ŁIV – w szczególności w dolinie cieku Struga.

3.5. Warunki wodne

Omawiany obszar należy do systemu hydrograficznego Baryczy. Teren opracowania należy do wododziału III rzędu dla dopływu Baryczy – Prądni. Barycz jest ciekim II rzędu, prawobrzeżnym dopływem Odry, o długości 133km, z czego w granicach województwa dolnośląskiego znajduje się 110km. Jest to największy prawobrzeżny dopływ środkowej Odry o powierzchni zlewni 5534,5 km². Rzeka płynie bardzo szeroką podmokłą doliną, wypełnioną piaskami rzecznyymi i torfem. W zlewni tej dominujący udział mają grunty orne (59,5%). Barycz zasila stawy hodowlane, bardzo liczne na tym terenie i przepływa przez tereny o dużej wartości przyrodniczej i chronione.

Sieć hydrograficzna jest gęsta, z wieloma rowami i kanałami melioracyjnymi. Wiele z nich powstało na częściowo zmeliorowanych terenach podmokłych.

Zdecydowaną większość omawianego terenu zajmują grunty o przepuszczalności średniej. Ze względu na to spodziewać się należy, że obszary zlewniowe cechuje podwyższona retencja podziemna. Lokalnie gęsta sieć cieków źródłkowych zwiększa drenaż retencji podziemnej. W okresach posusznych może to powodować zanik przepływów w wyższych odcinkach niektórych cieków. Obszar dorzecza Baryczy jest obszarem deficytu opadów atmosferycznych.

Górny horyzont wód podziemnych na tym obszarze składa się w przeważającym stopniu z typowych wód gruntowych. Ich poziom zalega w gruntach o średniej lub słabej przepuszczalności, głównie piaszczystych lub piaszczysto – żwirowych – miejscami gliniastych lub pylastych. Przechodzi on na ogół w osady fluwialne, zbudowane z piasków i przeławicowanych dość często mułkami. Te słabo przepuszczalne osady przedzielają tam lokalnie poziom wodonośny, a występując w partiach stropowych kształtują niekiedy słabe napięcie zwierciadła. W pobliżu cieków na ogół zwierciadło zbliża się pod powierzchnię terenu, tworząc podmokłości. Pod mokradłami górne partie poziomu wodonośnego zalegają przeważnie w utworach organicznych – torfach lub glebach. Wpływa to negatywnie na jakość wód, które w takich rejonach cechują się podwyższoną zawartością związków organicznych, a często także żelaza i manganu. Utworzenie rozległych stawów wpłynęło w wielu miejscach na podpiętrzenie płytkich wód podziemnych. Podłoże słabo przepuszczalne poziomu wód gruntowych w przeważającej części obszaru jest zbudowane bardzo nieregularnie. Występują w niech liczne przegłębienia i wyniosłości. Przejawia się to dużą zmiennością jego miąższości. Dane z niezbyt licznych odwiertów wskazują, że miąższość ta zmienia się, co najmniej od poniżej metra do 28m. Dostępne dane wskazują, że przeważająca część wód gruntowych cechuje się umiarkowaną lub niewielką zasobnością i może być eksploatowana głównie studniami gospodarskimi. W rejonach pozbawionych wód gruntowych mogą miejscami występować cienkie nisko zasobne horyzonty wód wierzchówkowych, w spiaszczonych stropowych poziomach glin. Często miewają one charakter okresowy i tworząc się w porach wilgotnych kształtują sezonowo pojawiające się podmokłości. Znaczne obszarowo wychodnie glin polodowcowych często zawierają wody śródglinowe. Gromadzą się one w cienkich przeławiczeniach piaszczystych lub inwolucjach, zapełnionych gruntami przepuszczalnymi. Te nisko zasobne systemy wodonośne bywają ujmowane studniami gospodarskimi. Nacięte otworem studni ściekają w kierunku jej dna i gromadząc się u dołu kształtują tam zwierciadło pozorne, nie mające kontynuacji w gruncie. Cechują się one dużą rozpiętością wahań w ciągu roku z wysychaniem nawet głębokich studzien włącznie. Wody śródglinowe przeważnie charakteryzują się złą jakością, są mętne i miewają podwyższoną mineralizację, łatwo też ulegają zanieczyszczeniu. Wody wgłębne na tym obszarze zostały rozpoznane w obrębie osadów czwartorzędowych i trzeciorzędowych. Zbiorniki wód wgłębnych w utworach czwartorzędowych, występują pod częściową izolacją gruntów słabo przepuszczalnych (głównie glin), w średnio przepuszczalnych warstwach, soczewach lub innych układach piasków, piasków ze żwirami, rzadziej żwirów. Są one przeważnie powiązane hydraulicznie z górnym horyzontem wód podziemnych oraz często pomiędzy sobą. Miejscami spotykane są na niewielkich głębokościach – już od kilkunastu metrów. Głębokie stwierdzone zostały poniżej 80m – w spągowych partiach struktur kopalnych powierzchni podczwartorzędowej. Wahają się one od kilku m³/h do blisko 80m³/h. Zawierają wody słodkie, pozbawione zanieczyszczeń, dość często jednak z podwyższoną lub wręcz wysoką zawartością żelaza lub żelaza i manganu.

Występują one w warstwach lub soczewach piasków drobnych – często zailonych, przeważnie w otoczeniu osadów ilastych, praktycznie nieprzepuszczalnych. Spotykane są już na głębokościach powyżej 30m. Zawierają wody naporowe – najczęściej pod znacznym ciśnieniem. Odznaczają się zróżnicowanymi cechami hydrochemicznymi – od słodkich nisko zmineralizowanych o bardzo dobrych walorach jakościowych, po mineralne słabo zmineralizowane. Niekiedy zawierają podwyższone ilości żelaza i manganu. Niezbyt korzystne parametry porowatości efektywnej i filtracji wodonośców ograniczają możliwość uzyskiwania korzystnych wydatków otworami z pojedynczych zbiorników. W ramach ich eksploatacji najczęściej wydajności wynoszą w granicach kilku m³/h, przy znacznych depresjach.

Prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętin.

Miejscowość Dziewiętin jest zводociągowana wodociągiem grupowym „Czarnogoźdźce – Żeleźniki” w układzie sieci rozgałęzieniowo - pierścieniowym. Wodociąg ten największy w gminie i zasilany z dwóch ujęć: w Czarnogoźdźcach i w Żeleźnikach. Woda uzdatniana jest w dwóch stacjach uzdatniania (zlokalizowanych w pobliżu ujęć):

- SUW Czarnogoźdźce 240m³/d,
- SUW Żeleźniki 480m³/d.

Sieć wodociągowa wspomagana jest terenowymi zbiornikami wody oraz pompownią strefową – zbiornik Wierzchowice 2x50m³.

Dziewiętin podłączony jest do systemu kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej, o łącznej długości około 1600m i przepustowości dobowej Q=404m³/d.

3.6. Warunki klimatyczne

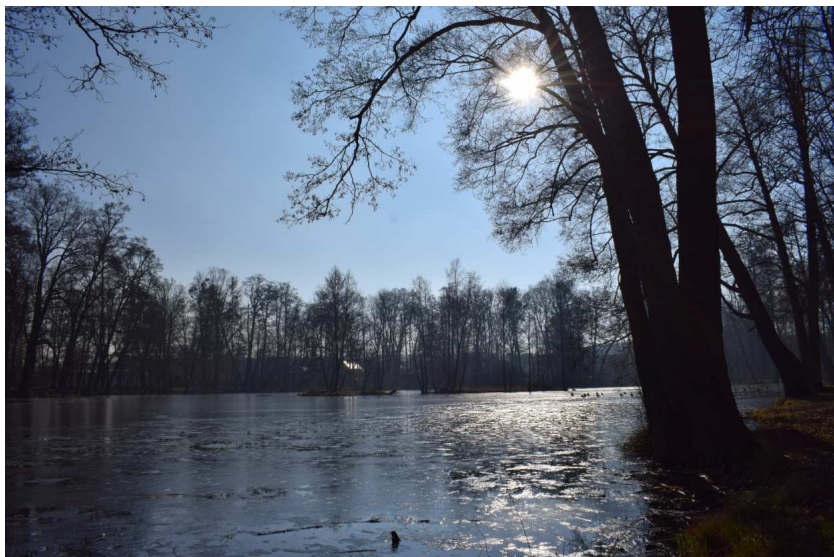
Zgodnie z podziałem Okołowicza (1976), obszar planu leży w Śląsko – Wielkopolskiej Krainie Klimatycznej – z zaznaczającymi się wpływami oceanicznymi. Natomiast według podziału rolniczo – klimatycznego Polski R. Gumińskiego obszar należy do dzielnicy łódzkiej. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 7,5 - 8°C, średnia temperatura stycznia wynosi około -1,5 do -2,0°C, zaś lipca 17,5 – 18°C. Średnia roczna suma parowania wskaźnikowego mieści się w przedziale 560-580mm, z czego na półroczu ciepłe przypada średnio 440-460mm. Długość okresu wegetacyjnego wynosi średnio 190-195 dni, dla prognozy termicznej 5°C. Początek robót polowych przypada przeciętnie na drugą lub trzecią dekadę marca. Dni gorących rejestruje się tu około 35, z przymrozkiem około 110, mroźnych 30-35, a bardzo mroźnych 1-2. Ostatnie przymrozki występują w okresie 20 - 25 kwietnia. Czas trwania pokrywy śnieżnej wynosi 50-60 dni. Jej zanik następuje w okresie do 25 marca. Średnia maksymalna grubość pokrywy śnieżnej wynosi 10 - 15cm, natomiast miąższość najwyższa z maksymalnych wynosi 40-50cm. Roczna suma opadu normalnego wynosi w Grabownicy 567mm. Natomiast średnia roczna suma opadów atmosferycznych wynosi w Krośnicach 624mm. Maksymalna suma miesięczna przypada na lipiec (Krośnice 86mm), natomiast minimalna zwykle na luty (Krośnice 30mm). W półroczu ciepłym (V-X) suma opadu wynosi 391mm, w Grabownicy, a w półroczu chłodnym (XI-IV) Krośnice 233mm. Sumy opadów rozłożone są na tym obszarze bardzo nierównomiernie. Średnie roczne parowanie terenowe wynosi 450-500mm. Na całym obszarze przeważa kierunek wiatru W (17-20%), a drugorzędnie SW (16-20%). Średnia roczna prędkość wiatru wynosi 3,0-3,5m/s. Frekwencja burz atmosferycznych wynosi 20-22 dni w roku. Frekwencja ciszy atmosferycznych wynosi średnio 5-10%.

3.7. Różnorodność biologiczna

Zróżnicowana struktura litologiczna podłoża (utwory morenowe, wodnolodowcowe i rzeczne), urozmaicona rzeźba i bogaty system hydrograficzny, stanowią o bogactwie warunków siedliskowych. Wyraża się to w mozaikowym układzie sposobów użytkowania gruntów i ekosystemów: leśnych, polnych, łąkowych, wodnych i osadniczych. Naturalne zbiorowiska roślinne zostały w znacznym stopniu przekształcone w wyniku wielowiekowej gospodarki rolnej i leśnej. Dominują więc ekosystemy sztuczne (agrocenozy, ekosystemy osadnicze, a także przekształcone ekosystemy leśne).

Ekosystemy leśne zajmują ponad 38% powierzchni gminy. W obrębie Dziewiętin kompleksy leśne otaczają miejscowość ze wszystkich stron – z wyjątkiem północnej i zajmują ponad 70% powierzchni obszaru. W związku ze zróżnicowaną strukturą litologiczną, a także warunkami gruntowo-wodnymi, na tym obszarze zidentyfikować można kilka typów siedliskowych lasów: lasy mieszane świeże na terenach wilgotnych oraz siedliska borowe (bór mieszany świeży, bór świeży, bór mieszany wilgotny). Gatunkiem dominującym jest sosna, rzadziej buk. Struktura gatunkowa ekosystemów leśnych w niepełnym stopniu dostosowana jest do naturalnych warunków siedliskowych i jest efektem dotychczasowej gospodarki leśnej. Obecnie, przy prowadzeniu nowych nasadzeń, dąży się do sukcesywnej przebudowy składu gatunkowego lasów, głównie poprzez preferowanie gatunków liściastych. Lasy gminy Krośnice wykazują jedynie niewielkie uszkodzenia drzewostanów (I klasa zagrożenia), których przyczyną są głównie zanieczyszczenia napływowe. Oddziaływanie to przyczyniło się do pewnego obniżenia tempa przyrostu, spadku jakości technicznej drzewostanu oraz osłabienia jego odporności na szkodniki i choroby. W obrębie drzewostanów świerkowych stwierdzono min. uszkodzenia spowodowane przez kornika drukarza.

Ekosystemy wodne związane są z siedliskami wodnymi i wodno-błotnymi usytuowanymi głównie wzdłuż cieku Struga oraz ze środowiskami sztucznymi – stawami. Należą one do najcenniejszych w gminie.

Po lewej: malowniczy staw w parku pałacowym otoczony starodrzewiem. Widok od strony północnej.

Ekosystemy nieleśne i niewodne. Do tych ekosystemów należą pozostające pod najsilniejszym wpływem czynników antropogenicznych – agrocenozy oraz ekosystemy osadnicze. Pod względem przyrodniczym najcenniejsze są ekosystemy trawiaste – łąki i pastwiska, które zajmują w gminie znaczną powierzchnię - 13,2% powierzchni gminy. Użytki rolne zajmują powierzchnię - 27,3%. W obszarze planu łąki i pastwiska są nieliczne i występują szczególnie w dolinie ciekę Struga. Niepożądanym

procesem jest zmniejszanie się powierzchni trwałych użytków zielonych wskutek przesuszania gruntu, brak koszenia łąk i pastwisk wskutek czego zarastają krzewami i drzewami oraz zamiana ich na grunty orne.

Obszar opracowania znajduje się w całości w granicach obszaru mającego znaczenie dla wspólnoty "**Ostoja nad Baryczą**" PLH020041. Zajmuje on powierzchnię 82026,40 ha. Obejmuje bagniste obniżenie doliny Baryczy, która jest rzeką niziną z wieloma dopływami, fragmentami terenów zalewanych i dobrze zachowanymi starorzeczami. Obszar jest ważny dla zachowania bioróżnorodności. Znajdują się tu dobrze wykształcone i zachowane zbiorowiska leśne: największy kompleks łągów jesionowo-olsowych w południowo-zachodniej Polsce, łągi dębowo-wiązowe-jesionowe oraz starodrzewia grądowe i buczynowe. Okresowo odkrywane dno stawów stanowi bardzo cenne siedlisko dla roślinności Isoeto-Nanojuncetea. Również ważne są zbiorowiska podmokłych łąk, muraw napiaskowych, torfowisk przejściowych i nitrofilnych ziołorośli okrajkowych. Występują tutaj rośliny z Czerwonej listy roślin i grzybów Polski jak: uwroć wodna (*Crassula aquatica*), rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*) czy kruszczyk błotny (*Epipactis palustris*). Występuje tu 14 gatunków zwierząt (wyłączając ptaki) z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej (m.in. kumak nizinny *Bombina bombina*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, piskorz *Misgurnus fossilis*, kielb białopłetwy *Gobio albipinnatus*). Odnotowano także 37 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG oraz 26 gatunków ptaków regularnie występujących, migrujących niewymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG. Na podkreślenie zasługuje bogata ichtiofauna z żółcią złotawą *Sabanejewia aurata* (jedno z nielicznych w Polsce stanowisk). Ponadto Dolina Baryczy jest jednym z najcenniejszych obszarów ornitologicznych w Polsce.

Cały obręb Dziewiętlin położony jest w obszarze korytarza ekologicznego GKPdC-17 „Stawy Milickie”, który również swoim zasięgiem pokrywa niemal cały obszar gminy Krośnice. Korytarze ekologiczne dają możliwość migracji zwierząt, szczególnie ptaków.

Na terenie planu występują następujące siedliska przyrodnicze, będące przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 „Ostoja nad Baryczą”, których lokalizację przedstawiono na rysunku planu:

1. siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym – łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (kod siedliska 91E0),
2. ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*) (kod siedliska 9110),
3. grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (kod siedliska 9170),
4. pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (*Betulo-Quercetum*) (kod siedliska 9190),
5. niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie ((kod siedliska 6510).

W zachodniej części obszaru objętego planem znajdują się użytki ekologiczne „Bagno”. Stanowią one enklawę pośród obszarów leśnych z możliwością obserwowania sukcesji roślinności leśnej oraz miejsc retencji wody zasilającej okoliczne drzewostany. Użytki ekologiczne przedstawione zostały na rysunku prognozy planu. Ochrona użytków wynika z podjętej uchwały Nr XI/79/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego na terenie gminy Krośnice.

Obszar opracowania znajduje się w całości w granicach terenu „Parku Krajobrazowego Doliny Baryczy”, utworzonego w 1996 r. na mocy Rozporządzenia Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie

**Prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
na obszarze gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętlin.**

Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, dla terenu Parku leżącego w granicach województwa dolnośląskiego (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego nr 88 poz. 1012) i jego zmiana zawarta w rozporządzeniu Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12 listopada 2008 r. (Dz. U. Nr 303 poz. 3494) - największego parku krajobrazowego w Polsce. Obejmuje on w sumie powierzchnię 87 040 ha i chroni znaczne wartości przyrodnicze – lasy, wody i łąki, krajobrazowe i historyczno – kulturowe. Głównym celem ochrony, zgodnie z powyższym rozporządzeniem jest zachowanie doliny rzeki Baryczy wraz z łąkami, starorzeczami i terenami podmokłymi oraz zachowanie stawów i innych zbiorników wodnych, będących siedliskami chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt.

Drugim celem ustanowienia parku krajobrazowego jest restytucja walorów przyrodniczych przez ograniczenie dalszej antropopresji. W Parku stwierdzono 34 gatunki ryb, w tym hodowane karpie w odmianie karp lustrzeń, a także niewielkie ilości szczupaka, lina, amura białego, tołpygi białej i pstrej. Występuje tu też 13 gatunków płazów jak: grzebiuszka ziemna, kumak nizinny, ropuchy – paskówka, szara i zielona, rzekotka drzewna, traszki – grzebieniasta i zwyczajna, żaby – moczarowa, jeziorkowa, wodna śmieszka i trawna, 5 gatunków gadów chronionych: jaszczurki – zwinka i żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec i żmija zygzakowata. Stwierdzono 56 gatunków ssaków, w tym 29 podlegających ochronie: wszystkie owadożerne, wieśniówka pospolita, bóbr europejski, chomik europejski, popielica, orzesznica, wydra, gronostaj i łasica. Natomiast ptaków jest tu 277 gatunków, w tym 169 lęgowych, z których większość cennych gatunków gniazduje w rezerwacie ornitologicznym „Stawy Milickie”, znajdującym się poza granicami opracowania planu. Charakterystycznym gatunkiem mokradeł śródleśnych jest żuraw. W lasach na szczególną uwagę zasługują dzięcioł czarny, lelek i gołąb siniak. W najstarszych drzewostanach gniazduje ogółem kilkanaście par bociana czarnego i kilka par orla bielika. Ptaki wodno – błotne łąk są obecnie nieliczne.

W celu zachowania i ochrony wartości przyrodniczych, historycznych, kulturowych i krajobrazowych na terenie Parku wprowadzono następujące zakazy:

- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawa ochrony środowiska,
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej,
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpożarowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
- pozyskiwania do celów gospodarczych skał oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów; zakaz ten nie dotyczy przedsięwzięć polegających na pozyskiwaniu dla celów gospodarczych skał, w tym torfu, a także minerałów na powierzchni mniejszej niż 25ha, jeżeli przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę Parku,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej lub rybackiej,
- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej,
- likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno – błotnych,
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych,
- prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową,
- utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych,
- organizowania rajdów motorowych i samochodowych,
- używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

4. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

4.1. Historia miejscowości

Dawne nazwy miejscowości: Szwantlyn lub Dzewantlyn – 1442 r., Dziewentlin – 1743 r., Dziewentline – 1785 r. i do ok. 1898 r.; Hedwigsthal – do 1945 r., Dziewiętlin – od 1945 r. Jest to wieś o średniowiecznej proveniencji,

**Prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
na obszarze gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętlin.**

wymieniana w 1442 r. w związku ze znajdującymi się tu dobrami rycerskimi. W 1845 roku w Dziewiętlinie znajdowały się 33 domy, dwór, folwark, ewangelicka szkoła, młyn wodny, wiatrak, browar, gorzelnia i cegielnia. Teren dóbr rozciąga się po zachodniej stronie głównej drogi wiejskiej. Od strony Krośnic na wysokości parku – droga obsadzana obustronnie lipami, biegnie po grobli; od tej drogi wiedzie również wjazd do parku przez bramę. Zabudowa zabytkowa wsi jest w znacznej mierze zdegradowana. Pałac nie istnieje.

Obecnie pozostałością po zespole dworskim w Dziewiętlinie jest park krajobrazowy, częściowo ogrodzony murem, resztki murów fundamentów dworu oraz zabudowania mieszkalne i gospodarcze dawnego folwarku (w stanie ruiny).

4.2. Zabytki nieruchome

Na terenie opracowania występują następujące zabytki nieruchome objęte ochroną konserwatorską, figurujące w wykazie zabytków:

- historyczny układ ruralistyczny wsi,
- budynek mieszkalny nr 4,
- budynek mieszkalny nr 9,
- budynek mieszkalny nr 14,
- Zespół dworsko-folwarczny nr 24:
 - relikw bramy parkowej,
 - dwór (ruina),
 - oficyna mieszkalna (współ własność),
 - park dworski, lata 50-60-te XIX w., K. XIX w. i pocz. XX w., 24, dz. nr 14/4, 25/1, 25/2, 39/7, 42/14, 42/16, 42/17, 42/18, 60/3, 60/9, 60/10, 60/11, 62/4, 62/5, 62/6, 77, 259/3, 259/6, 266, 267, 268,
 - spichlerz,
 - stodoła,
 - stodoła;
 - nieczynny cmentarz poewangelicki na zachód od wsi Dziewiętlin, XVIII w., dz. nr 262/3, 263/2.

4.3. Zabytki archeologiczne

W obrębie Dziewiętlin znajdują się następujące zabytki archeologiczne:

1. nr 2/6/73-31 AZP, stanowisko archeologiczne wpisane do rejestru zabytków pod nr 280/Arch/1967 z 28.04.1967 r. – cmentarzysko kurhanowe, nieokreślona, datowane wstępnie na epokę brązu,
2. stanowiska archeologiczne, ujęte w ewidencji zabytków archeologicznych:
 - 1/125/72-31 AZP, cmentarzysko całopalne, kultura łużycka, epoka brązu V – halsztat; ślad osadnictwa, epoka kamienia; cmentarzysko, ślad osadnictwa, łużycka, wczesne średniowiecze X-XIII;
 - 3/3/73-31 AZP, ślad osadnictwa, okres nowożytny; ślad osadnictwa, wczesne średniowiecze,
 - 4/4/73-31 AZP, ślad osadnictwa, późne średniowiecze; ślad osadnictwa, kultura łużycka, halsztat;
 - 5/5/73-31 AZP, ślad osadnictwa, epoka kamienia;
 - 7/127/72-31 AZP ślad osadnictwa, łużycka; ślad osadnictwa, pradzieje; ślad osadnictwa, średniowiecze;
 - 8/128/72-31 AZP ślad osadnictwa, epoka kamienia; punkt osadniczy, wczesne średniowiecze X-XIII;
 - 9/129/72-31 AZP X-XIII; punkt osadniczy, pradzieje; punkt osadniczy, wczesne średniowiecze; ślad osadnictwa, średniowiecze.

W planie wyznaczono strefę ochrony zabytków archeologicznych (OW) tożsamą z granicami historycznego układu ruralistycznego wsi i dla cmentarza ewangelickiego oraz strefę „W” ścisłej ochrony archeologicznej dla kurhanu wpisanego do rejestru zabytków.

4.4. Krajobraz kulturowy

Układ przestrzenny wsi to układ wielodrożny, który rozwinął się z pierwotnej ulicówki. Zabudowa występuje wzdłuż dość prostych w przebiegu dróg – powiatowej nr 1444 D i gminnych. Jest to nieliczna historyczna zabudowa zagrodowa oraz współczesne budynki mieszkalne jednorodzinne. Na zabudowę składają się dosyć niskie parterowe budynki mieszkalne i gospodarcze. Zabudowa historyczna – przedwojenna to przede wszystkim dawne gospodarstwa w zwartej zabudowie, posiadające elewacje tynkowane, rzadziej z czerwonej cegły oraz dachy dwuspadowe. Pomiędzy historyczną zabudową występują współczesne budynki. W większości posiadają one dachy dwuspadowe oraz pojedyncze z dachami wielospadowymi. Swoimi gabarytami nawiązują do zabudowy historycznej. W zabudowie nie ma wyróżniających się negatywnie budynków, są one jednolite pod względem wysokości i kształtu i nachylenia połaci dachowych. Są to budynki jedno- dwukondygnacyjne z poddaszem użytkowym. Zabudowa dawnego zespołu dworsko-folwarcznego poza zachowanym budynkiem mieszkalnym i trzema zrujnowanymi

budynkami gospodarczymi praktycznie się nie zachowała i nie wpływa na lokalny krajobraz kulturowy. Z elementów, które negatywnie wpływają na krajobraz kulturowy wsi należy wymienić: brak chodników i elementów małej architektury, zły stan niektórych budynków i ogrodzeń. Na obszarze planu wyznaczono strefę „B” ochrony konserwatorskiej obejmującą historyczny układ ruralistyczny wsi Dziewiętlin – ujętej w wykazie zabytków.

5. ANALIZA I OCENA WPŁYWU DOTYCHCZASOWEGO SPOSOBU ZAGOSPODAROWANIA TERENU NA ŚRODOWISKO

5.1. Oddziaływanie na środowisko przyrodnicze

Istotnymi problemami ochrony środowiska z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu są:

- zagrożenia związane z rozwojem zabudowy kosztem terenów rolniczych i zbliżanie się do siedlisk zwierzyny i ptactwa,
- degradacja chemiczna i fizyczna wód powierzchniowych, i podziemnych, związana z intensyfikacją rolnictwa na terenie wiejskim,
- zagrożenie zanieczyszczenia powietrza pyłami.

Zagrożeniem dla środowiska przyrodniczego jest postępujący rozwój terenów zabudowy kosztem terenów rolnych oraz zbliżanie się do siedlisk zwierzyny i ptactwa. Miejscowość o niewielkiej długości (ok. 874 m) charakteryzuje się dość zwartą zabudową usytuowaną wzdłuż lokalnych dróg powiatowych i gminnych, w postaci kilku enklaw. Niewątpliwie walory krajobrazowe – wysoki wskaźnik lesistości terenu oraz nieco pofałdowana rzeźba terenu sprzyja rozwojowi budownictwa, które rozwija się w sąsiedztwie istniejącej zabudowy. Zagrożenie dla środowiska gruntowo – wodnego niesie ze sobą produkcja rolna.

Wieś Dziewiętlin jest zwodociągowana i posiada system kanalizacji sanitarnej. W wodę miejscowość jest zaopatrywana z wodociągu grupowego „Czarnogoźdźce – Żeleźniki”, w układzie rozgałęzieniowo-pierścieniowym. Wodociąg ten, największy w gminie, zasilany jest z dwóch ujęć: w Czarnogoźdźcach i w Żeleźnikach. Woda uzdatniana jest w dwóch stacjach uzdatniania (zlokalizowanych w pobliżu ujęć):

- SUW Czarnogoźdźce 240m³/d,
- SUW Żeleźniki 480m³/d.

Do głównych obszarowych rodzajów zanieczyszczeń z terenów upraw rolnych należą azotany i fosforany pochodzące ze stosowania nawozów mineralnych i naturalnych w nadmiernych dawkach lub w niewłaściwy sposób oraz substancje toksyczne, głównie metale ciężkie pochodzące z chemicznych środków ochrony roślin. Zarówno intensyfikacja gospodarki rolnej jak i jej całkowite zaprzestanie stanowią zagrożenie dla środowiska. Życie biologiczne na tych terenach jest zubożone i typowe dla terenów rolnych intensywnie uprawianych. Występujące ptactwo i zwierzęta są przystosowane do życia w warunkach pól uprawnych. Zagrożeniem mogą być również ciekłe i stałe odchody zwierzęce (gnojówka, gnojowica, obornik), niewykorzystywane zgodnie z ustawą o nawozach i nawożeniu, oraz wody opadowe lub roztopowe, ujęte w systemy kanalizacyjne, pochodzące z zanieczyszczonych powierzchni zagród wiejskich, wody odciekowe z dzikich składowisk odpadów.

Zagrożenie dla stanu czystości powietrza stanowią paleniska domowe i lokalne kotłownie, które są źródłem emisji zanieczyszczeń w sezonie grzewczym oraz drogi lokalne będące źródłem emisji liniowej. Duże znaczenie ma tutaj sprawność systemów grzewczych oraz wykorzystywane źródła energii. Udział energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych jest niewielki. Na omawianym terenie nie występują emitery zanieczyszczeń powietrza. Zgodnie z Programem ochrony powietrza dla stref województwa dolnośląskiego, w których stwierdzone zostały ponadnormatywne poziomy substancji w powietrzu – Gmina Krośnice nie została objęta koniecznością działań w zakresie ochrony powietrza.

Przez Dziewiętlin przebiega droga o znaczeniu powiatowym i gminnym. Stanowi ona źródło hałasu i drgań. Hałas jest jednym z największych „zanieczyszczeń” środowiska. Wpływ na to ma powszechność zjawiska oraz skutki jego oddziaływania na ludzi. Do czynników wpływających na poziom hałasu drogowego należy zaliczyć: średnią prędkość potoków ruchu, godzinne natężenie ruchu, procentowy udział w potoku ruchu pojazdów, gradient nachylenia podłużnego drogi i rodzaj nawierzchni. Analizując wymienione czynniki, drogę powiatową można sklasyfikować jako mało uciążliwą – są one nieprzelotowe i obciążona ruchem kołowym o małym natężeniu. Wzdłuż wspomnianych dróg znajduje się kilka budynków, zbyt blisko usytuowanych od krawędzi jezdni. W tych przypadkach stanowią one wyraźną uciążliwość. Wzdłuż dróg występuje miejscowe zanieczyszczenie powietrza, skażenie gleby metalami ciężkimi. Sezonowo ma miejsce zwiększenie natężenia ruchu kołowego, co ściśle wiąże się z ruchem ciężkiego sprzętu rolniczego, koniecznego do obsługi terenów rolnych.

5.2. Oddziaływanie na środowisko kulturowe

Oceniając zmiany w krajobrazie wiejskim, należy uznać, że w części został on już przekształcony. W zabudowie historycznej rażąco jest zły stan niektórych budynków, ogrodzeń i brak chodników. Nowe budynki w większości posiadają dachy dwuspadowe, nawiązujące do historycznej zabudowy. Zaletą krajobrazu kulturowego wsi jest ograniczona wysokość współczesnej zabudowy, przez co nie dominuje ona w krajobrazie nad wiejską zabudową. Przez obręb wsi przebiega kilka napowietrznych linii średniego i wysokiego napięcia, które również niekorzystnie wpływają na miejscowy krajobraz.

6. OCENA PROPONOWANYCH WARUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA TERENU

6.1. Zmiany w sposobie zagospodarowania terenu

Celem sporządzanego projektu planu miejscowego jest:

- aktualizacja obowiązujących w obrębie Dziewiętlin miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- uwzględnienie złożonych wniosków,
- doprowadzenie do zgodności w ustaleniach planu z faktycznym zagospodarowaniem nieruchomości.

W obrębie Dziewiętlin obowiązują następujące plany miejscowe:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego „Wierchowice” wraz ze zmianami planów zagospodarowania przestrzennego gmin Krośnice i Milicz, przyjęty uchwałą nr XXXVIII/225/98 Rady Gminy Krośnice z dnia 18 czerwca 1998 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętlin, w granicach działki nr ewid. 14/5, przyjęty uchwałą nr XXX/163/2016 Rady Gminy Krośnice z dnia 30 listopada 2016 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętlin, w granicach działki nr ewid. 16/2, przyjęty uchwałą nr XLIII/256/2017 Rady Gminy Krośnice z dnia 27 października 2017 r.

Zmiany w sposobie zagospodarowania terenów przedstawiono w poniższej tabeli:

Przeznaczenie w obowiązujących mpzp	Projektowane przeznaczenie terenu	Opis zmiany przeznaczenia i zagospodarowania terenu
MR (z dopuszczeniem MN), RP	2MN	Zmiana funkcji terenu: zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem mieszkaniowej jednorodzinnej na teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej. Jednocześnie nieznacznie powiększono zasięg terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej kosztem terenu rolniczego.
RU, MR (z dopuszczeniem MN)	1MN, 10MN, 13MN	Zmiana funkcji terenu: z terenu produkcji zwierzęcej i usług dla rolnictwa oraz zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem mieszkaniowej jednorodzinnej na teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej.
MR (z dopuszczeniem MN)	4MN, 8MN, 11MN	Zmiana funkcji terenu: zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem mieszkaniowej jednorodzinnej na teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej.
NO	4RN	Zmiana funkcji terenu z oczyszczalni ścieków (nie zrealizowanej) na teren rolnictwa z zakazem zabudowy.
MR (z dopuszczeniem MN), UPLs	7MN	Zmiana funkcji terenu z zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem mieszkaniowej jednorodzinnej oraz terenu boisk sportowych, na teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.
AG	MN-U, U-P, cz. 9MN, cz. UK-UB	Zmiana funkcji z terenu szczególnej aktywności gospodarczej (produkcja/usługi) na: <ul style="list-style-type: none">- teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej,- teren usług lub produkcji,- teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,- teren usług kultury i rozrywki lub bezpieczeństwa i porządku publicznego.
MR (z dopuszczeniem MN)	US	Zmiana funkcji terenu z siedlisk rolniczych na teren usług sportu i rekreacji.
RP	14MN	Zmiana polegająca na wyznaczeniu terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej kosztem terenu rolniczego.

**Prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
na obszarze gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętin.**

RP	6RZM, 7RZM	Zmiana funkcji z terenów rolniczych, na tereny zabudowy zagrodowej.
RP - zalesienia	RN	Rezygnacja z zalesienia około 20 ha gruntów ornych i łąkowych (szczególnie w dolinie cieku Struga)

Analizując zmiany w sposobie zagospodarowania terenów położonych w granicach obszaru objętego ustaleniami miejscowego planu – są one niewielkie. Większość zmian związana jest z aktualizacją ustaleń planu do obecnego, faktycznego zagospodarowania działek. W szczególności dotyczy ona zmiany funkcji wiodącej tj. zabudowy zagrodowej na mieszkaniową jednorodzinną – zgodnie ze stanem faktycznym. Do najbardziej istotnych zmian w sposobie zagospodarowania terenów należą:

- powiększenie zasięgu terenu 2MN,
- wyznaczenie terenów 14MN, 6RZM i 7RZM,
- rezygnacja z projektowanej funkcji oczyszczalni ścieków NO (nie zrealizowanej) na terenie 4RN,
- rezygnacja z projektowanej funkcji aktywności gospodarczej w centralnej części wsi, zamiast których zaprojektowano tereny MN oraz MN-U.

6.2. Przewidywane zagrożenia znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

Omawiając prognozowane oddziaływanie ustaleń planu na środowisko należy rozpatrywać ich wpływ na takie elementy jak: rzeźba terenu, warunki gruntowo - wodne, gleba, atmosfera, warunki bytowania zwierząt oraz warunki życia ludzi.

W ocenie przewidywanych rozwiązań należy brać pod uwagę kryteria dotyczące:

- intensywności przekształceń (nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne),
- czasowości trwania oddziaływania (stałe, okresowe, epizodyczne),
- zasięgu przestrzennego oddziaływań (miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne),
- trwałości oddziaływania i przekształceń (nieodwracalne, częściowo odwracalne, przejściowe, możliwe do rewitalizacji).

Wpływ ustaleń planu na środowisko będzie zależeć zarówno od rodzaju, charakteru i wielkości inwestycji, czasu ich trwania, jak również od odporności na degradację.

Do terenów, które mogą wprowadzić uciążliwości zaliczono: U-P – teren usług lub teren produkcji, P – teren produkcji, RZM – tereny zabudowy zagrodowej, RZP – tereny produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych i KDL – tereny dróg lokalnych – droga powiatowa nr 1444 D i droga gminna.

W przypadku prowadzonej obsługi produkcji leśnej i usług stolarskich (teren P - istniejącego tartaku) należy się liczyć z emisją hałasu, wibracji i pyłu oraz uciążliwości związanych z obsługą transportową.

Na terenach RZP obsługi produkcji rolnej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych oraz w gospodarstwach zagrodowych RZM należy się spodziewać większego zapotrzebowania na energię i wodę, która będzie potrzebna zarówno na cele bytowo-gospodarcze (ogrzewanie pomieszczeń, przygotowanie ciepłej wody użytkowej) jak i na cele rolnicze – nawadnianie, uprawa roślin szklarniowych, hodowla zwierząt, paliwo do maszyn. Zwiększy się na tych terenach ilość odpadów rolniczych organicznych oraz nieorganicznych, jako produkty uboczne działalności rolniczej. W ustaleniach planu miejscowego, na terenach zabudowy zagrodowej i obsługi produkcji rolnej, hodowlanej i ogrodniczej zakazano lokalizacji przedsięwzięć, które zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony środowiska kwalifikowane są, jako mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko i mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (z wyłączeniem inwestycji celu publicznego) oraz znacznie ograniczono produkcję zwierzęcą (w zależności od istniejącego sąsiedztwa).

Zagospodarowanie terenu pod nową zabudowę powoduje niszczenie pokrywy glebowej oraz pomniejszanie terenów rolnych. Zagrożenie dla stanu czystości powietrza stanowią paleniska domowe i lokalne kotłownie, które są źródłem emisji zanieczyszczeń w sezonie grzewczym. Duże znaczenie ma tutaj sprawność systemów grzewczych oraz wykorzystywane źródła energii. Nowa zabudowa nieznacznie zwiększy zapotrzebowanie na energię, co wiązać się będzie ze zwiększeniem emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz zwiększonym zapotrzebowaniem na wodę. Jednocześnie zwiększy się ilość ścieków i odpadów.

Zagrożeniem dla środowiska naturalnego oraz uciążliwością dla ludzi może być również hałas oraz spaliny wytwarzane przez samochody obsługujące nowo powstałe tereny zainwestowane. Zwiększona emisja spalin o wysokiej zawartości ołowiu oraz samego paliwa (nadmierne obciążenie silników), może być źródłem skażenia gleb i roślinności położonych w bezpośrednim sąsiedztwie dróg.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem wieloletnim. Wszystkie ustalenia w nim zawarte mają na celu uporządkowanie przestrzenne, w maksymalnym stopniu ograniczające negatywne

**Prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
na obszarze gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętin.**

oddziaływanie przyszłych aktywności na stan środowiska naturalnego, kładąc nacisk na działania proekologiczne w odniesieniu do środowiska wodnego, glebowego i powietrza atmosferycznego.

Oddziaływanie na komponenty środowiska:

1. Różnorodność biologiczną i obszary Natura 2000.

Obszar opracowania znajduje się w całości w granicach Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 "Ostoja nad Baryczą" PLH020041 i Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” oraz w obszarze korytarza ekologicznego GKPdC-17 „Stawy Milickie”.

Rozwiązania planu są zgodne z celami ochrony Parku. Ustalenia planu kładą nacisk na zachowanie walorów krajobrazowych – zachowany został układ zwarty zabudowy wsi, ujednolicono wysokości i gabaryty nowych oraz przebudowywanych budynków, kształtowanie połaci dachowych, ich nachylenie, użyty materiał i kolor. Również zapisy dotyczące użytych materiałów budowlanych, parametrów i wskaźników zabudowy oraz powierzchni biologicznie czynnej sprzyjać będą poprawie estetyki miejscowości. Wprowadzono w tekście planu zakazy przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawa ochrony środowiska (z wyłączeniem inwestycji celu publicznego). Zachowano oraz wyodrębniono ekosystemy leśne, natomiast na terenach rolniczych, łąk i pastwisk wprowadzono zakaz zabudowy.

Zagrożeniem dla środowiska przyrodniczego jest postępujący rozwój terenów zabudowy kosztem terenów rolnych oraz zbliżanie się do siedlisk zwierzyny i ptactwa. Niekorzystne jest wykorzystywanie pod zabudowę zupełnie nowych terenów.

W obecnie obowiązującym planie miejscowym wyznaczono na obrzeżach zabudowy dość spore tereny pod zabudowę związaną z produkcją rolną – charakterze przemysłowym. Sporządzany projekt planu miejscowego zachował wyznaczone enklawy zabudowy, traktując te niezagospodarowane jako rezerwę terenową pod dalszy rozwój funkcji rolniczych, jednocześnie ograniczając ich ewentualne oddziaływanie poprzez wprowadzenie zakazu przedsięwzięć:

- a) mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
- b) mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, jeżeli takie oddziaływanie zostanie stwierdzone przez organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, na podstawie wykonanej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

W projekcie planu, na podstawie złożonych wniosków wyznaczono kilka nowych terenów pod zabudowę. Są to tereny usytuowane w południowej części wsi, wzdłuż uzbrojonej drogi gminnej. Ze względu na występowanie korytarza ekologicznego GKPdC-17 „Stawy Milickie” ograniczono ich zasięg, w celu minimalizowania negatywnego oddziaływania na miejscowy ekosystem – nie dopuszczając do scalenia się z istniejącą zabudową lotniskową (teren ML) i zagrodową (leśniczówka na działce nr 709 w obrębie Pierstnica) pod lasem.

Jednocześnie w projekcie planu nie wyznaczono nowych enklaw zabudowy oddalonych od zwartej zabudowy wsi. Zrezygnowano też z oczyszczalni ścieków projektowanej w planie z 1998 roku (przy cieku Struga – teren 4RN), co należy uznać za korzystne rozwiązanie (obecnie ścieki są tłoczone do oczyszczalni ścieków w Krośnicach). Analizując wpływ ww. terenów pod zabudowę na różnorodność biologiczną i obszary Natura 2000, należy uznać, że nie naruszają one siedlisk przyrodniczych oraz warunków bytowania gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty. Z pewnością nieznacznie pomniejszają one obszary rolnicze, jednak ich wielkość i usytuowanie na zasadach kontynuacji zabudowy są zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju.

W projekcie planu ustalono dość niskie wskaźniki powierzchni zabudowy oraz wysokie wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej, co sprzyjać będzie nasyceniu zielenią wokół terenów zainwestowanych.

Korzystną zmianą wynikającą z ustaleń projektu planu jest znaczne zmniejszenie powierzchni obszarów przeznaczonych pod zalesienie. Poprzedni plan miejscowy z 1998 r. wyznaczył pod zalesienie około 20 ha terenów rolniczych i łąkowych. Tak duża powierzchnia zalesień mogła mieć wpływ na miejscową równowagę przyrodniczą, nie jest też wskazane dalsze zalesianie gruntów ze względu na obecnie wysoki wskaźnik lesistości w obrębie Dziewiętin.

Ze względu na ograniczenie nowo projektowanych terenów oraz brak funkcji o wyraźnie niekorzystnym oddziaływaniu, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000.

Ocena skutków oddziaływania: bezpośrednie, długoterminowe, stałe

2. Oddziaływanie na środowisko wodne

Wprowadzone w planie funkcje będą wymagać zaopatrzenia w wodę oraz właściwy sposób odprowadzenia ścieków. Ustalenia planu przewidują zaopatrzenie wyznaczonych terenów pod zabudowę w sposób następujący:

- system sieci wodociągowej. Przewidziano zaopatrzenie w wodę przyłączami wodociągowymi z wodociągu grupowego oraz zgodnie z przepisami odrębnymi; dopuszczono stosowanie indywidualnych ujęć wody;

**Prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
na obszarze gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętlin.**

- odprowadzanie ścieków bytowych i komunalnych do systemu sieci kanalizacji rozdzielczej, z przesyłem do oczyszczalni ścieków. W przypadku braku sieci kanalizacyjnej lub gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, dopuszczono wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych. Ścieki pochodzenia przemysłowego i technologicznego należy odprowadzać zgodnie z przepisami odrębnymi.
- kanalizacja deszczowa. Ustalenia planu przewidują odprowadzanie wód opadowych i roztopowych na terenach uzbrojonych do odcinków kanalizacji deszczowej, a z pozostałego terenu – powierzchniowo w teren nieutwardzony lub do urządzeń wodnych na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

Miejscowość Dziewiętlin wyposażona jest w zbiorczą sieć kanalizacyjną z odprowadzeniem do gminnej oczyszczalni ścieków w Krośnicach. Wyjątkiem są dwa budynki letniskowe (teren ML) i leśniczówka na działce nr 709 obręb Pierstnica oddalone o 500m od zwartej zabudowy wsi. Sieć kanalizacyjna jest systematycznie rozbudowywana w ślad za postępującą nową zabudową.

Wskazane jest w celu uniknięcia zagrożenia przedostania się nieczyszczonych ścieków do wód podziemnych, aby sukcesywnie w miarę rozwoju zabudowy na tych terenach rozbudowywać rozdzielczą sieć kanalizacyjną.

Rozwój produkcji rolnej może stwarzać zagrożenie dla wód podziemnych - zbyt intensyfikacja rolnictwa, zbiorniki na płynne odchody zwierzęce, płyty do składowania obornika, silosy na kiszonkę, których odcieki mogłyby prowadzić do zanieczyszczenia wód podziemnych. Wskazana jest współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym.

Istniejące szlaki komunikacyjne również mogą oddziaływać na środowisko wodne. Dotyczy to przede wszystkim niekontrolowanych zanieczyszczeń pochodzących ze spływu wód deszczowych i roztopowych, a także awarii transportu substancji chemicznych. Inwestycje drogowe mogą także powodować zmiany w ilości wód podziemnych, wpływając na warunki hydrogeologiczne i gruntowo-wodne, zmiany infiltracji wód. Podstawowym sposobem ochrony wód przed zanieczyszczeniami wynikającymi z budowy i eksploatacji ciągów komunikacyjnych jest zapobieganie wszelkim niekorzystnym zmianom ich naturalnych przepływów lub naturalnych stref zasilania, a także unikanie, eliminacja i ograniczanie ich skażenia szkodliwymi substancjami chemicznymi. Do podstawowych urządzeń zabezpieczających środowisko wodne należą zbiorniki retencyjno-infiltracyjne, rowy infiltracyjne i trawiaste, separatory substancji ropopochodnych, separatory tłuszczów, piaskowniki i osadniki.

Podsumowując, realizacja ustaleń planu nie spowoduje bezpośredniego zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych.

Ocena skutków oddziaływania: bezpośrednie, długoterminowe, stałe.

3. Oddziaływanie na ludzi.

Przez Dziewiętlin przebiegają drogi o klasie lokalnej. Są to drogą powiatową nr 1444D – dojazdowa do miejscowości oraz droga gminna rozprowadzająca ruch w samej miejscowości. Są to drogi ślepo zakończone, na których ruch pojazdów jest niewielki, w związku z czym niekorzystne oddziaływanie wzdłuż tych ciągów komunikacyjnych będzie nieduże. Jednak niekorzystnie wzdłuż drogi gminnej jest zlokalizowanych kilkanaście budynków mieszkalnych, które znajdują się w niewielkiej odległości od 1,5 do 5m od krawędzi jezdni.

W celu zmniejszenia niekorzystnego oddziaływania od terenów dróg – wibracji, hałasu, zapylenia i gazów, w planie wyznaczono nieprzekraczalne linie zabudowy w odległości większej niż to przewidują odrębne przepisy. Od drogi powiatowej 8m od linii rozgraniczającej (co daje odległość 10-11m od zewnętrznej krawędzi jezdni) oraz co najmniej 6m od krawędzi jezdni drogi gminnej. Plan nie pociąga za sobą większych zmian w układzie komunikacyjnym, ponieważ wykorzystuje istniejące ciągi komunikacyjne, które są wystarczające dla obsługi terenów zabudowanych.

Niekorzystne oddziaływanie na sąsiednie tereny mogą generować tereny produkcji P oraz teren usług lub produkcji U-P. Przeznaczenie tych terenów zgodne jest ze stanem faktycznym – na terenie P usytuowany jest zakład stolarsko – tartaczny, natomiast na terenie U-P znajduje się plac składowy. Powyższa działalność, szczególnie na terenie P stanowi źródło hałasu, wibracji i pyłu. Natężenie tych uciążliwości zredukowano przez otoczenie działki wysokim ogrodzeniem, oraz umieszczenie instalacji do obróbki drewna w zamkniętych pomieszczeniach hal. Produkcja tartaczno – stolarska wymaga dość częstej obsługi ciężkich pojazdów. Została ona rozwiązana w sposób dość korzystny – dostawy drewna odbywają się bezpośrednio z drogi gminnej. W sąsiedztwie zakładu (teren P) w planie nie wyznaczano nowych terenów pod zabudowę – sąsiaduje on bezpośrednio z terenami rolnymi z zakazem zabudowy. Wyjątkiem jest istniejący budynek mieszkalny – po drugiej stronie drogi gminnej (teren 8MN). Taka lokalizacja stanowi źródło konfliktu, jednak wyżej napisano, jest to stan istniejący. W planie nie przewiduje się rozbudowy terenu P, jak również nie projektowano nowej zabudowy w jego sąsiedztwie.

**Prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
na obszarze gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętin.**

W planie dokonano pozytywnej zmiany funkcji terenów usytuowanych w obszarze dawnego zespołu folwarcznego. Obecny plan wyznaczał na tym obszarze tereny aktywizacji gospodarczej (tereny produkcji i usług), jednak taka lokalizacja zabudowy mogącej stanowić źródło uciążliwości w środku wsi – obok zabytkowego parku była niekorzystna i prawdopodobnie destrukcyjna dla pozostałości samego zabytkowego zespołu. W projekcie planu na tym obszarze zaprojektowano funkcje zabudowy mieszkaniowej lub usług MN-U od strony parku oraz zabudowę mieszkaniową jednorodzinną na pozostałym obszarze. Jednocześnie wyznaczono obowiązujące i nieprzekraczalne linie zabudowy w sposób umożliwiający odtworzenie wnętrza historycznego zespołu zabudowy. Usytuowanie zabudowy mieszkaniowej obok zieleni parkowej i w sąsiedztwie istniejącej zabudowy mieszkaniowej wsi należy uznać za korzystne rozwiązanie.

Miejscowość Dziewiętin w obszarze historycznie ukształtowanej części wsi charakteryzuje się dość zwartą zabudową, w której występowały niewielkie gospodarstwa wiejskie – obecnie przekształcane w zabudowę mieszkaniową. W związku z tymi zmianami w projekcie planu zaprojektowano na tych terenach zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z dopuszczeniem jako funkcji już uzupełniającej zabudowę zagrodową. W celu eliminacji ewentualnego negatywnego oddziaływania, na tych terenach ograniczono wielkość produkcji zwierzęcej do wielkości 10 DJP. Taki stan rzeczy może stanowić pewne źródło konfliktu, jednakże jest to stan istniejący i należy pamiętać, że jest to obszar wiejski który ulega stopniowym przeobrażeniom.

Większą uciążliwość generować będą czynne gospodarstwa rolne – tereny 1-4RZM. Tereny te stanowią odrębne enklawy zabudowy zagrodowej sąsiadując bezpośrednio z terenami mieszkaniowymi. Na terenach 1-3RZM dopuszczono chów i hodowlę zwierząt do obsady 40 DJP. Substancje chemiczne emitowane do powietrza z pomieszczeń inwentarskich z materiału biologicznego obornika, gnojowicy i gnojówki, charakteryzują się nieprzyjemnym zapachem i mogą negatywnie wpływać na stan środowiska i samopoczucie człowieka. Ze względu na ograniczenie maksymalnej dopuszczonej obsady nie powinno wystąpić negatywne oddziaływanie na ludzi. W przypadku terenu 2-3RZM jest to większe gospodarstwo rolne usytuowane po stronie wschodniej wsi – zawiętrznej. Z tyłu za tym terenem wyznaczone są tereny produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych, które są szczególnie predysponowane pod bardziej uciążliwe działalności. Na nich nie wprowadzono ilościowego ograniczenia wielkości produkcji rolnej regulując ją poprzez ustalenie zakazów przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, jeżeli takie oddziaływanie zostanie stwierdzone przez organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, na podstawie wykonanej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Tego typu segregacja funkcji w zależności od emitowanej uciążliwości należy uznać za korzystną.

Źródłem uciążliwości może stanowić działalność usługowa. Może ona występować jako usługi towarzyszące funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej. Ze względu na możliwość generowania uciążliwości, w planie ograniczono jej powierzchnię całkowitą, która nie przekracza 30% powierzchni całkowitej obiektów zlokalizowanych na działce budowlanej oraz określono usługi jako nie wymagające wielokrotnej (ponad 2 kursy w ciągu doby) obsługi transportowej i ciężkiego (ponad 3,5 tony) transportu dostawczego.

Pozostałe funkcje usługowe: turystyki, kultury i rozrywki (światlica wiejska), sportu i rekreacji (plac zabaw w centralnej części wsi) będą generować niewielkie uciążliwości.

Największą uciążliwością funkcji usługowej może być emisja hałasu do otoczenia powodowana nie tylko prowadzoną działalnością, ale również emisja hałasu komunikacyjnego wytwarzanego przez osoby korzystające z usług lub przez transport. Precyzyjne określenie negatywnego wpływu działalności usługowej jest na obecnym etapie ograniczone, gdyż zasięg i zakres oddziaływania na środowisko będzie zależny od rodzaju i wielkości prowadzonego przedsięwzięcia, jednak biorąc pod uwagę wprowadzone ograniczenia, nie przewiduje się wystąpienia znaczącego oddziaływania na tereny sąsiednie.

Wyznaczone tereny pod zabudowę mieszkaniową sąsiadują najczęściej z obszarami rolnymi (tereny R). Prowadzenie produkcji rolnej może stanowić pewne źródło uciążliwości np. w czasie prowadzenia prac polowych (hałas maszyn rolniczych i unoszący się pył), jednakże będzie on występować sporadycznie - sezonowo.

Realizacja ustaleń projektu planu skutkować będzie zachowaniem aktualnego, korzystnego poziomu pól elektromagnetycznych, gdyż nie prognozuje się realizacji nowych źródeł (urządzeń i instalacji) o znacznej powierzchni oddziaływania. W obszarze planu usytuowana jest linia elektroenergetyczna o napięciu 110 kV, która przebiega przez tereny rolnicze niezabudowane, z wyjątkiem przecięcia przez teren 6MN. Do terenów zabudowanych doprowadzone są też linie elektroenergetyczne średniego napięcia. Wzdłuż ww. linii elektroenergetycznych zgodnie z przepisami odrębnymi obowiązują strefy ochronne, co podyktowane jest koniecznością ochrony ludzi przed działaniem pola elektrycznego i elektromagnetycznego znajdującego się w bliskości przewodów i urządzeń elektroenergetycznych, ochroną ludzi i mienia przed skutkami awarii linii takich jak choćby jej zerwanie, jak również niebezpieczeństwami związanymi z pracą innych urządzeń elektrycznych w tej strefie. W projekcie planu na terenach objętych strefą ochrony konserwatorskiej B wprowadzono nakaz skablowania linii średniego napięcia, co skutkować będzie zmniejszeniem jej negatywnego oddziaływania.

**Prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
na obszarze gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętin.**

Ocena skutków oddziaływania: bezpośrednie, długoterminowe, chwilowe

4. Oddziaływanie na powietrze.

Związane jest przede wszystkim z ruchem kołowym tranzytowym samochodów osobowych i ciężarowych, mieszkańców wsi i sprzętu rolniczego (w trakcie sezonu).

W wyniku realizacji planu przewiduje się następujące zagrożenia dla środowiska:

- stały, niewielki poziom stężenia zanieczyszczenia powietrza wskutek emisji spalin samochodów osobowych i ciężarowych wzdłuż drogi powiatowej i gminnych, w ciągu całego roku,
- okresowy wzrost poziomu stężenia zanieczyszczenia powietrza wskutek emisji spalin sprzętu rolniczego, związany z obsługą terenów rolnych,
- zagrożenie dla powietrza atmosferycznego związane z ogrzewaniem w sezonie grzewczym.

Ustalenia planu przewidują zaopatrywanie obiektów w obszarze objętym planem w ciepło, z indywidualnych urządzeń i instalacji grzewczych, zgodnie z przepisami odrębnymi oraz o odnawialne źródła takie jak pompy ciepła oraz panele fotowoltaiczne i instalacje solarne. Dla instalacji w wyniku których będzie następować spalanie paliw, od dnia 1.08.2018 r. obowiązują przepisy uchwały nr XLI/1407/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa dolnośląskiego, z wyłączeniem Gminy Wrocław i uzdrowisk, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Ocena skutków oddziaływania: bezpośrednie, krótkoterminowe, długoterminowe

5. Powierzchnię ziemi

Obecne zagospodarowanie terenu powoduje niszczenie pokrywy glebowej w miejscach lokalizowanych budynków, dróg dojazdowych, miejsc postojowych oraz infrastruktury technicznej. W wyniku realizacji ustaleń planu miejscowego należy się liczyć z nieznacznym powiększeniem powierzchni terenów zajmowanych przez zabudowę. Należy jednak zauważyć, że ilość nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę została w planie znacznie ograniczona. W miejscach lokalizacji nowej zabudowy nastąpi:

- bezpowrotne zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby i jej walorów produkcyjnych,
- dalszą niwelację, plantowanie oraz utwardzenie powierzchni terenu,
- trwałe przekształcenie struktury gruntu do głębokości wykonania wykopów pod budynki i infrastrukturę techniczną,
- zniszczenie warunków funkcjonowania fauny i flory.

Ocena skutków oddziaływania: bezpośrednie, długoterminowe, stałe

6. Krajobraz

Przewiduje się korzystne zmiany w przypadku oddziaływania na krajobraz. Ustalenia planu porządkują działania inwestycyjne na tym obszarze. Założenia planu kontynuują przyjęte rozwiązania przestrzenne przyjęte w poprzednich opracowaniach planistycznych. Na krajobraz będzie miała wpływ forma powstającej zabudowy oraz towarzysząca jej zieleń. Dzięki szczegółowym zapisom zawartym w planie z zakresu wymagań architektonicznych, dość wysokim wskaźnikom powierzchni biologicznie czynnej, nowe budynki i budowle powinny harmonijnie wpisać się w otaczający krajobraz.

W obszarze historycznego siedliska wsi wyznaczono w planie strefy ochrony konserwatorskiej podstawowej „B”.

Tereny rolnicze i łąkowe oraz obszary stawów hodowlanych zostały utrzymane w dotychczasowym przeznaczeniu z zakazem zabudowy.

Ocena skutków oddziaływania: bezpośrednie, długoterminowe, stałe

7. Zasoby naturalne

Nie przewiduje się zagrożeń dla zasobów naturalnych w obszarze opracowania. Są one chronione na mocy przepisów odrębnych. W wyniku rozwoju zabudowy przewiduje się nieznaczne zmniejszenie kompleksów rolnych. Należy jednak zauważyć, że są to grunty bezpośrednio przylegające do zabudowy, wzdłuż istniejących dróg i nie stanowią otwartych kompleksów rolnych.

8. Tereny sąsiednie – wyznaczone w planie przeznaczenie terenu jest zbieżne z zagospodarowaniem w najbliższym sąsiedztwie. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na tereny sąsiednie.

9. Na pozostałe komponenty środowiska takie, jak klimat, zabytki i dobra materialne, przewidywane przedsięwzięcia oddziałują w minimalny sposób, bądź brak jest takiego oddziaływania.

Przy prognozowaniu potencjalnych skutków powodowanych w środowisku przyrodniczym w wyniku realizacji ustaleń zawartych w planie, należy mieć świadomość szacunkowego charakteru prognozy, co wynika z faktu, że zapisy zawarte w planie dopuszczają w ramach jednego przeznaczenia terenu różne – elastyczne rozwiązania techniczne i technologiczne.

Istotnym warunkiem będzie realizacja i przestrzeganie wszystkich ograniczeń nałożonych na władających terenami w zakresie ochrony środowiska.

6.3. Przewidywane zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji planu

W przypadku braku realizacji „Miejscowego planu zagospodarowania na obszarze gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętin” nie powinny nastąpić istotne, negatywne skutki oddziaływania na środowisko. Wyjątkiem są projektowane w planie z 1998 r. tereny RZP, na których dopuszczona jest produkcja zwierzęca na skalę przemysłową oraz tereny zalesień o znacznej powierzchni – mogące mieć wpływ na miejscową równowagę przyrodniczą.

6.4. Przewidywane transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Założenia planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętin, nie spowodują zmian w transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.

7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM

Dla planu miejscowego istotne z punktu widzenia ochrony środowiska są priorytety wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Do najważniejszych dokumentów na szczeblu międzynarodowym zaliczyć należy:

- Dyrektywa 98/83/UE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi,
- Dyrektywa Ramowa UE dotyczącej wody, przyjętej w 1997 r.,
- Dyrektywa 98/15/EC z 27 lutego 1998 r. dot. wprowadzania zanieczyszczeń do wód,
- Dyrektywa Ramowa w sprawie ogólnych zasad gospodarowania odpadami 75/442/EWG z 15 lipca 1975 r., Dyrektywy 9/31 WE w sprawie odpadów niebezpiecznych,
- Dyrektywa 43/92 EEC z 21 maja 1992 r. (ze zm.) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywy 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. o ochronie ptaków, będąca podstawą tworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000.

Do dokumentów o randze krajowej należą m.in.:

- Polityka ekologiczna państwa 2030, która nawiązuje do priorytetowych kierunków działań określonych w VI Programie działań Unii Europejskiej w dziedzinie środowiska. Dokument ten wskazuje narzędzia ochrony środowiska, a także problemy związane ze współpracą międzynarodową ze szczególnym uwzględnieniem UE. Swoje cele i zakres działań wyznacza w trzech horyzontach czasowych: do roku 2002, do roku 2010 i do roku 2025.
- Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań mówi o zachowaniu całej rodzimej przyrody, bez względu na jej formę użytkowania oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia.
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami określa zakres działania niezbędny do zaplanowania zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju, w sposób zapewniający ochronę środowiska z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości technicznych, organizacyjnych.

Uwzględniając specyfikę planu miejscowego najistotniejsze cele wymienionych dokumentów odnoszą się do ochrony środowiska przyrodniczego i bioróżnorodności. Przeprowadzona w poprzednich rozdziałach analiza wykazała brak negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym na środowisko przyrodnicze obszaru projektu planu i terenów do niego przyległych.

Wszelkie akty prawne oraz pośrednio dokumenty związane z polityką przestrzenną i polityką ekologiczną państwa są zgodne z przepisami prawa międzynarodowego oraz ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. W szczególności dostosowywane są również do prawa Unii Europejskiej i polityk przyjętych przez kraje wspólnoty. Poszczególne dyrektywy unijne (np. Dyrektywa Siedliskowa, Dyrektywa Ptasia, Dyrektywa Wodna) transponowane są do prawodawstwa polskiego i mają odzwierciedlenie w wiążących aktach prawnych.

**Prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
na obszarze gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętin.**

Cele Polityki ekologicznej państwa do roku 2030:

- cel główny: rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców,
- cel szczegółowy I - Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,
- cel szczegółowy II – Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska,
- cel szczegółowy III - Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- cele horyzontalne: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska

W realizacji celów środowiskowych dokument często podkreśla istotną rolę planowania przestrzennego jako narzędzia do kształtowania przestrzeni i racjonalnego gospodarowania środowiskiem przyrodniczym. Rolą polityki przestrzennej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego państwa, które to powinno być zapewnione poprzez odpowiednie zarządzanie państwem na wszystkich szczeblach administracji publicznej oraz w podziale kompetencji i zadań, pozwalającym na wyznaczenie celów na każdym szczeblu w oparciu o zidentyfikowane potrzeby, zaś środki niezbędne do ich osiągnięcia dobierane z uwzględnieniem kryteriów efektywności ekologicznej i ekonomicznej. Podkreślona została rola Jednostek Samorządu Terytorialnego, w których gestii powinno leżeć racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej, pomagającej chronić ludność m. in. przed zanieczyszczeniem powietrza, hałasem, suszą, powodzią oraz presją człowieka na środowisko przyrodnicze. Podkreślone zostało również dążenie do poprawy jakości życia, które powoduje stałą potrzebę rozwoju, co jednak jest możliwe tylko dzięki zrównoważonemu korzystaniu z zasobów przyrodniczych. Istotna jest również rola kształtowania i ochrony krajobrazu, które mają wyraźny wpływ na utrzymanie łączności ekologicznej. W tym zakresie planowanie przestrzenne powinno uwzględniać wszystkie istotne elementy krajobrazu oraz środowiska przyrodniczego, ponieważ tylko w taki sposób możliwe będzie zagwarantowanie prawidłowego utrzymania oraz odbudowy łączności ekologicznej w środowisku przyrodniczym [PEP w latach 2009-2012, 2009].

Planowanie przestrzenne wskazywane jest również w kierunkach interwencji, realizujących cele szczegółowe oraz odpowiadających poszczególnym celom zrównoważonego rozwoju. Rola, jaką pełni planowanie przestrzenne w tych kierunkach przedstawiona została poniżej:

- **Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód** – poprzez m. in. opracowanie i aktualizację dokumentów strategicznych/planistycznych w zakresie gospodarowania wodami oraz działania, obejmujące kształtowanie krajobrazów sprzyjających zatrzymywaniu wody i ochronę wód morskich;
- **Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania** – poprzez m. in. ograniczenie niskiej emisji, odpowiednie planowanie przestrzenne i ochronę korytarzy i klinów napowietrzających;
- **Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb** – poprzez m. in. utrzymanie zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych, przeciwdziałanie zanieczyszczania gleby i ziemi substancjami mającymi negatywne oddziaływanie na zdrowie ludzi i stan środowiska oraz kierowanie się zasadą pierwszeństwa wtórnego użytkowania przestrzeni w procesach inwestycyjnych, która służy m.in. ograniczeniu zasklepiania powierzchni, prowadzącego do nieprzepuszczania wód opadowych i powietrza., w tym poprzez przekształcanie ich dotychczasowych funkcji. Kluczowe znaczenie dla ochrony gleb przypisuje się zasadom planowania przestrzennego, umożliwiającym ponowne wykorzystanie obszarów poprzemysłowych;
- **Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej** - m. in. poprzez badania dotyczących potencjalnych skutków oddziaływania pól elektromagnetycznych oraz stosowanie instrumentów zapewniających ochronę oraz zapewnienie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej, szczególnie w kontekście planów budowy jądrowych bloków energetycznych;
- **Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu** – m. in. poprzez przeciwdziałanie czynnikom i zjawiskom negatywnie oddziałującym na stan różnorodności biologicznej, do których należą w szczególności: przekształcenia i degradacja siedlisk, zmiany użytkowania terenu, nadmierna eksploatacja zasobów naturalnych, zanieczyszczenia środowiska czy rozprzestrzenianie się inwazyjnych gatunków obcych, działań zmierzających w kierunku zachowania różnorodności biologicznej, rozwoju zielonej i błękitnej infrastruktury oraz projektów dotyczących ochrony in-situ lub ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych;
- **Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej** – m. in. poprzez prowadzenie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej;

**Prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
na obszarze gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętin.**

- **Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym** – m. in. poprzez zapobieganie wytwarzaniu odpadów, tworzenie niezbędnej infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów u źródła, aby zapewnić przygotowanie odpadów do ponownego użycia, lub recyklingu, zmniejszanie emisji gazów cieplarnianych z sektora gospodarowania odpadami, przede wszystkim ze składowisk odpadów, wspieranie inwestycji związanych z recyklingiem odpadów, przeróbką i wykorzystaniem surowców z wtórnego obiegu, przedsięwzięcia w zakresie wdrażania gospodarki odpadami o obiegu zamkniętym na poziomie gminnym oraz prace badawczo-rozwojowe i wdrożeniowe związane z innowacyjnymi technologiami środowiskowymi, dotyczącymi wykorzystania surowców wtórnych i gospodarki odpadami, realizowane m.in. przez podmioty tworzące system nauki i szkolnictwa wyższego oraz ich konsorcja z przemysłem;
- **Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa** – poprzez budowę sprawnego i efektywnego systemu zarządzania i gospodarowania wszystkimi rodzajami surowców mineralnych, w tym surowców wtórnych, w całym łańcuchu wartości oraz posiadanymi przez Polskę zasobami;
- **Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT;**
- **Przeciwdziałanie zmianom klimatu** – m. in. poprzez ograniczenie emisję gazów cieplarnianych, działania na rzecz adaptacji do prognozowanych skutków zmian klimatu, wprowadzanie innowacyjnych technologii, wykorzystania dostępnych źródeł energii, wspierania działań na rzecz produkcji energii ze źródeł odnawialnych, magazynowania energii, rozwoju hybrydowych instalacji OZE;
- **Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych** – m. in. poprzez opracowanie i wdrożenie dokumentów strategicznych/planistycznych w zakresie gospodarowania wodami, wsparcie opracowania i wdrażania planów adaptacji do zmian klimatu dla obszarów zurbanizowanych, budowę niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji (tam, gdzie to uzasadnione ekonomicznie, ekologicznie oraz społecznie), renaturyzację rzek i ich dolin, renaturyzację mokradeł oraz realizacji inwestycji mających na celu ochronę wybrzeża, połączonych z renaturyzacją wybranych fragmentów wybrzeża (wszędzie tam, gdzie jest to uzasadnione, celowe i możliwe) oraz poprzez rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury na terenach zurbanizowanych, zarządzanie wodami opadowymi na obszarach zurbanizowanych poprzez różne formy retencji i rozwój infrastruktury zieleni, ograniczenie zajmowania gruntów oraz zasklepiania gleby, czy zagospodarowanie terenów oraz tworzenie warunków zabudowy obszarów, które są narażone na występowanie powodzi, podtopień oraz erozję brzegów morskich;
- **Edukacja ekologiczna**, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji;
- **Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania** – m. in. poprzez dokonanie bieżącej oceny efektywności i skuteczności udzielanej pomocy, zidentyfikowanie wszystkich znaczących przedsięwzięć środowiskowych realizowanych z udziałem środków publicznych, koordynację priorytetów inwestycyjnych w obszarze ochrony środowiska czy ułatwienie realizacji projektów zintegrowanych [PEP w latach 2009-2012, 2009].

Uwzględnienie ww. celów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu:

L p.	Dokument PEP 2030 Cel ochrony środowiska	Rozwiązania planistyczne realizujące cel ochrony środowiska
1.	Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód	Wprowadzono w planie ustalenia dotyczące zaopatrzenia w wodę przyłączami wodociągowymi wpiętymi do rozdzielczej sieci wodociągowej oraz zgodnie z przepisami odrębnymi. Ustalono zasady odprowadzenia ścieków: – zapewnienie kompleksowej obsługi w zakresie kanalizacji sanitarnej w sposób zapewniający obsługę projektowanego terenu z wpięciem do gminnej sieci kanalizacyjnej i przesyłem do oczyszczalni ścieków, – odprowadzenie ścieków pochodzenia przemysłowego i technologicznego następować będzie zgodnie z przepisami odrębnymi, – w przypadku braku sieci kanalizacyjnej lub gdy jej budowa jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, dopuszcza się wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych.
2.	Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania	Ustalono zaopatrywanie obiektów w ciepło z indywidualnych urządzeń i instalacji grzewczych, zgodnie z przepisami odrębnymi oraz w oparciu o odnawialne źródła energii – pompy ciepła, energia słoneczna (panele fotowoltaiczne i instalacje solarne). Moc zainstalowana urządzeń, nie może przekraczać wartości określonych w przepisach odrębnych (500 kW).

**Prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
na obszarze gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętin.**

3.	Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej	Określenie poziomów hałasu w środowisku dla poszczególnych terenów przeznaczonych pod zabudowę, zgodnie z przepisami odrębnymi. Uwzględniono na rysunku planu przebiegi linii elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia oraz ich strefy technologiczne.
4.	Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu	Ustalenia planu przewidują zabudowę w bezpośrednim sąsiedztwie obecnej zabudowy, z dostępem z drogi publicznej. Plan uwzględnia położenie w obszarach chronionych oraz nie rozwija terenów pod zabudowę w sąsiedztwie chronionych stanowisk i siedlisk przyrodniczych. Brak jest rozwiązań kolidujących z zakazami ustanowionymi na terenie ochrony siedlisk Natura 2000 "Ostoja nad Baryczą" (PLH020041) oraz z celami Parku Krajobrazowego "Dolina Baryczy". Uwzględniono położenie miejscowości (oraz warunki jej rozwoju) w zasięgu korytarza ekologicznego GKPdC-17 - projektowana zabudowa nie narusza jego ciągłości.
5.	Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym	Ustalono zasady w zakresie usuwania odpadów stałych – wywóz odpadów komunalnych na zorganizowane składowisko odpadów, zgodnie z przepisami odrębnymi.
6.	Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb	Projektowana zabudowa posiada charakter ekstensywny. Wprowadzono dość niskie wskaźniki zabudowy oraz określono dość wysoki udział powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych terenów.

Cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym pokrywają się ze sobą, dążąc do ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, między innymi przez budowę systemów kanalizacji sanitarnej, ochronę powierzchni ziemi, właściwą gospodarkę odpadami i ochronę powietrza, ochronę przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym, z naciskiem na ochronę przyrody i bioróżnorodności. Rozwiązania planistyczne przyjęte w projekcie planu miejscowego realizują powyższe cele ochrony środowiska, a opis ich realizacji znajduje się w powyższej tabeli.

8. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MINIMALIZUJĄCYCH NEGATYWNY WPŁYW NA ŚRODOWISKO

Analizując całokształt zagadnień przyrodniczych w opracowanym planie można stwierdzić, że projektowane zamierzenia uwzględniają w znacznym stopniu zasady ochrony środowiska, wykluczając bądź minimalizując możliwość powstawania zdecydowanie negatywnego oddziaływania na środowisko. Części negatywnych oddziaływań nie da się jednak uniknąć. Zmniejszenie uciążliwości można osiągnąć przez:

- zdejmowanie i zagospodarowanie wierzchniej warstwy gleby zgodnie z przepisami odrębnymi, przed rozpoczęciem dalszych prac inwestycyjnych,
- modernizacja infrastruktury komunikacyjnej, w tym utwardzenie dróg gminnych i infrastruktury technicznej,
- dbanie o stan sanitarny powierzchni zabudowanych,
- rozbudowa sieci gazowniczej na terenie gminy,
- zmniejszenie zużycia wody,
- nie dopuszczanie do zanieczyszczenia wód powierzchniowych odciekami z przym nawozowych, kiszonek i nielegalnych składowisk,
- stosowanie ogrzewania gazowego, olejowego lub elektrycznego i wspomaganie go poprzez energię odnawialną; promowanie instalowania w gospodarstwach indywidualnych źródeł ciepła wykorzystujących ekologiczne nośniki, w tym niekonwencjonalne oraz wymianę starych, wyeksploatowanych kotłów, na nowe, wydajne, posiadające atest przyjaznych dla środowiska,
- stosowanie materiałów budowlanych o wysokich parametrach izolacji cieplnej; modernizacja termoizolacyjna budynków mieszkalnych,
- preferowanie kompostowania odpadów organicznych we własnym zakresie,
- zabezpieczenie najcenniejszych walorów przyrodniczych,
- utrzymanie kośnego lub kośno-pastwiskowego użytkowania terenów łąkowych wraz z właściwym użytkowaniem kośnym,
- zachowanie bezwzględnej priorytetu ochrony środowiska przyrodniczego oraz środowiska życia człowieka,
- podniesienie walorów rekreacyjnych gminy,
- przygotowanie zaplecza sprzyjającego rozwojowi turystyki rowerowej, w tym również wypożyczalni i punktów napraw rowerów,
- stymulowanie rozwoju bazy noclegowej w gminie,
- integrację mieszkańców z zakresu obsługi turystyki, w celu zaspokajania różnorodnych, wzajemnych potrzeb,
- poprawę estetyki wioski, przez budowę chodników, wyposażenie w obiekty małej architektury, zieleńce, klomby, pielęgnacja miejscowych kapliczek, krzyży wraz z otoczeniem,

- dalszy rozwój monitoringu wszystkich elementów środowiska zgodnie z wymogami prawa polskiego i przepisami Unii Europejskiej.

9. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU MIEJSCOWEGO

W trakcie sporządzania projektu planu miejscowego rozważano różne warianty rozwiązań zasięgu obszarów przeznaczonych pod nową zabudowę. Do projektu planu wpłynęły wnioski o dalsze rozszerzenie terenów pod zabudowę mieszkaniową, letniskową i zagrodową. Ze względu na wyznaczone rezerwy terenowe pod tę zabudowę, zdecydowano ograniczyć jej rozwój do niezbędnego minimum – tylko w rejonie istniejącej zabudowy z wypełnieniem wolnej przestrzeni. Wszystkie rozważane koncepcje rozwiązań urbanistycznych nie różniły się od siebie w sposób zasadniczy pod względem oddziaływania na środowisko.

W trakcie sporządzania projektu planu nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

10. METODY ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU MIEJSCOWEGO

Zapobiegawcze - nadzór budowlany prowadzony na miejscu inwestycji w ramach uprawnień kierownika budowy oraz służby nadzoru budowlanego ze szczebla powiatowego. Winny one systematycznie monitorować proces inwestycyjny, co do zgodności zapisów planu oraz techniczno – technologicznych założeń wykonawczych. Podobną rolę będą pełnić etapowe i końcowe odbiory prac, przeprowadzane przez specjalistyczne służby do tego uprawnione (straż pożarna, służby sanitarne i ochrony środowiska).

Analizy kontrolne - prowadzone na etapie po inwestycyjnego funkcjonowania obiektów, przez organy do tego powołane (Główny Inspektor Ochrony Środowiska, straż pożarna, Wójt gminy na podst. art. 55 ust. 5) oraz przez instytucje zawiadujące infrastrukturą. Kontrole powinny obejmować między innymi:

- kontrolę i ocenę zgodności wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną,
- kontrolę podczyszczania wód opadowych,
- ciągłą kontrolę gospodarki odpadami, kontrolne pomiary jakości powietrza atmosferycznego,
- kontrolne pomiary emisji hałasu na granicy działki lokalizacji przedsięwzięcia,
- kontrolę zagospodarowania terenu zgodnie z ustaleniami planu, przestrzeganie wskaźników zabudowy, powierzchni biologicznie czynnej – analiza ortofotomap i zdjęć satelitarnych,
- analizę i ocenę poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub w ramach indywidualnych zamówień,
- prowadzenie obserwacji elementów przyrodniczych wraz z oceną stanu i trendów zmian jakości poszczególnych elementów środowiska.

Częstotliwość przeprowadzania monitoringu skutków realizacji planu powinna zostać określona w zależności od potrzeb – proponuje się sukcesywne jej prowadzenie nie rzadziej niż raz w ciągu trzech lat.

Monitorowanie stopnia realizacji ustaleń planu miejscowego następować będzie zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*. Wymieniony wyżej przepis nakłada na Wójta obowiązek prowadzenia analiz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym na terenie gminy. Po uzyskaniu opinii Gminnej Komisji Architektoniczno – Urbanistycznej Wójt przekazuje wyniki analiz Radzie Gminy, co najmniej raz w czasie kadencji Rady. W zależności od wyników tej oceny, Rada Gminy może podjąć uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych lub zdecydować o podjęciu działań zmierzających do zaktualizowania tych dokumentów w niezbędnym zakresie.

Niezależnie od powyższych działań, gmina powinna zadbać o sporządzenie i systematyczną aktualizację dokumentów umożliwiających ocenę stanu i funkcjonowania środowiska, m. in.:

- programu gospodarki wodno-ściekowej,
- monitoringu jakości wód powierzchniowych oraz zasobów wód podziemnych,
- kontrolne pomiary jakości powietrza atmosferycznego.

11. STRESZCZENIE

Prognozę oddziaływania na środowisko przyrodnicze do sporządzanego planu opracowano w związku z przystąpieniem do sporządzenia *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętin*. Prognozę opracowano na podstawie analizy projektu planu zagospodarowania przestrzennego, założeń ochrony środowiska, informacji o istniejącym i projektowanym sposobie zagospodarowania oraz innych materiałów i dokumentacji, jak również danych dotyczących stanu środowiska przyrodniczego w aspekcie istniejących przepisów z zakresu ochrony środowiska. Celem wykonanej prognozy było podsumowanie stanu

**Prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
na obszarze gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętlin.**

środowiska i określenie wpływu projektowanych ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Opracowywany obszar obejmuje obręb Dziewiętlin, w skład którego wchodzi wieś Dziewiętlin oraz obszary przyległe, które zaliczono do ekosystemów leśnych, wodnych oraz nieleśnych i niewodnych – grunty orne, łąki i pastwiska. Cały obszar opracowania położony jest w granicach: Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, obszaru mającego znaczenie dla wspólnoty "Ostoja nad Baryczą" PLH020041 oraz korytarza ekologicznego GKPdC-17 „Stawy Milickie”.

Do istotnych problemów ochrony środowiska zaliczono:

- zagrożenia związane z rozwojem zabudowy kosztem terenów rolniczych i zbliżanie się do siedlisk zwierzyny i ptactwa,
- degradacja chemiczna i fizyczna wód powierzchniowych, i podziemnych, związana z intensyfikacją rolnictwa na terenie wiejskim,
- zagrożenie zanieczyszczenia powietrza pyłami.

Analizując zmiany w sposobie zagospodarowania terenów położonych w granicach obszaru objętego ustaleniami miejscowego planu – są one niewielkie. Generalnie projekt planu powiela rozwiązania przestrzenne z obecnie obowiązujących planów. Większość zmian związana jest z aktualizacją ustaleń planu do obecnego, faktycznego zagospodarowania działek. Do najbardziej istotnych zmian w sposobie zagospodarowania terenów należą:

- powiększenie zasięgu terenu 2MN,
- wyznaczenie terenów 14MN, 6RZM i 7RZM,
- liczne zmiany funkcji terenów: zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem mieszkaniowej jednorodzinnej na zabudowę mieszkaniową jednorodziną z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej,
- rezygnacja z projektowanej funkcji oczyszczalni ścieków NO (nie zrealizowanej) na terenie 4RN,
- rezygnacja z projektowanej funkcji aktywności gospodarczej w centralnej części wsi, zamiast których zaprojektowano tereny MN oraz MN-U,
- rezygnacja z zalesienia około 20 ha gruntów ornych i łąkowych (szczególnie w dolinie cieku Struga).

W celu określenia sposobu oddziaływania na środowisko wyznaczonych w planie terenów, w prognozie opracowano hierarchię obszarów funkcjonalnych i podzielono je na trzy grupy:

- 1) tereny, na których prognozowane przedsięwzięcia wprowadzą uciążliwości dla środowiska,
- 2) tereny, na których prognozowane przedsięwzięcia wprowadzą niewielkie uciążliwości dla środowiska,
- 3) tereny, na których prognozowane przedsięwzięcia korzystnie wpłyną na środowisko.

Wszystkie te obszary naniesiono na mapę (załącznik nr 1), na której naniesiono również zmiany w sposobie zagospodarowania terenów.

Do terenów, które mogą wprowadzić uciążliwości zaliczono tereny: P – teren produkcji, U-P – teren usług lub teren produkcji, RZM – tereny zabudowy zagrodowej, RZP – tereny produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodnich i KDL – tereny dróg lokalnych – droga powiatowa nr 1444 D i droga gminna.

Niemal wszystkie wymienione powyżej tereny – są to funkcje już istniejące, które zostały utrzymane w projekcie planu zgodnie ze stanem faktycznym. Natomiast w przypadku realizacji ustaleń planu należy się liczyć z dalszym rozwojem zabudowy mieszkaniowej i w mniejszym stopniu zabudowy zagrodowej. Projekt planu miejscowego bazuje na rezerwach terenowych wyznaczonych w obecnie obowiązującym planie miejscowym z 1998r. i jego punktowych zmianach. Nieliczne nowo projektowane tereny pod zabudowę zostały wyznaczone wyłącznie obok istniejącej zabudowy w celu minimalizowania negatywnego oddziaływania na miejscowy ekosystem. Wyznaczone tereny pod zabudowę nie naruszają siedlisk przyrodniczych oraz warunków bytowania gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

Zagospodarowanie terenu pod nową zabudowę powoduje niszczenie pokrywy glebowej oraz pomniejszanie terenów rolnych. Zagrożenie dla stanu czystości powietrza stanowią paleniska domowe i lokalne kotłownie, które są źródłem emisji zanieczyszczeń w sezonie grzewczym. Duże znaczenie ma tutaj sprawność systemów grzewczych oraz wykorzystywane źródła energii. Nowa zabudowa nieznacznie zwiększy zapotrzebowanie na energię, co wiązać się będzie ze zwiększeniem emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz zwiększonym zapotrzebowaniem na wodę. Jednocześnie zwiększy się ilość ścieków i odpadów.

Zagrożeniem dla środowiska naturalnego oraz uciążliwością dla ludzi może być również hałas oraz spaliny wytwarzane przez samochody obsługujące nowo powstałe tereny zainwestowane. Zwiększona emisja spalin o wysokiej zawartości ołowiu oraz samego paliwa (nadmierne obciążenie silników), może być źródłem skażenia gleb i roślinności położonych w bezpośrednim sąsiedztwie dróg głównej i zbiorczych.

W celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania na terenach zabudowy zagrodowej (RZM) oraz na terenach obsługi produkcji rolnej w gospodarstwach rolnym, hodowlanym i ogrodnym (RZP), w ustaleniach planu ograniczono produkcję zwierzęcą oraz zakazano lokalizacji przedsięwzięć, które zgodnie z przepisami odrębnymi

**Prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
na obszarze gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętlin.**

dotyczącymi ochrony środowiska kwalifikowane są, jako mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko i mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, jeżeli takie oddziaływanie zostanie stwierdzone przez organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, na podstawie wykonanej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (z wyłączeniem inwestycji celu publicznego). Jednocześnie wprowadzono segregację zabudowy w zależności od wielkości emitowanej uciążliwości, w tym ograniczenia dotyczące funkcji usługowych lokalizowanych w ramach funkcji mieszkalnej.

Założenia planu uwzględniają występujące na tym obszarze warunki środowiskowe i w maksymalnym stopniu ograniczają negatywne oddziaływanie przyszłych aktywności na stan środowiska naturalnego i zdrowie mieszkańców, poprzez działania proekologiczne, w odniesieniu do środowiska wodnego, glebowego oraz powietrza atmosferycznego.

Reasumując projektowane zagospodarowanie terenu nie powinno spowodować pogorszenia warunków naturalnych. Ustalenia planu zasadniczo nie zawierają rozwiązań, które mogą zdecydowanie negatywnie wpływać na środowisko przyrodnicze.

Autorzy:

kierujący – Joanna Jaskóła,

współpraca – Grzegorz Jaskóła

Załącznik nr 2

do prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Krośnice, w obrębie Dziewiętin.

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

Oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *O udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa o ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2022.1029 ze zm.). Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Joanna Jaskóła

